

FAKAMU'AMU'A E 'OTUA

2023 'Uike fakaakeake
Potungaue 'oe Tauhi

GOD FIRST
ADVENTIST STEWARDSHIP MINISTRIES

Seventh-day Adventist Church™ *South Pacific*

FAKAMU'AMU'A E 'OTUA

2023 'Uike fakaakeake Potungauae 'oe Tauhi

Totonu kihe ngaue ni ©2022 mei he Konifelenisi Lahi 'oe Siasi 'Ahofitu. Ke Ngaue'aki totonu.

Pulusi mei he Konifelenisi Lahi Potungauae 'oe Tauhi.

Talateu

Marcos F. Bomfim

Kau Fa'utōhi

Guillermo Biaggi

Melody Mason

Willie and Elaine Oliver

Julian Melgosa

Ramon Canals

Hiskia and Ellen Missah

Aniel Barbe

Marcos Faoick Bomfim

Atīta

Aniel Barbe

Tokoni Atīta

Megan Mason

Fokōtu'utu'u mo Fakatata

Johnetta B. Flomo

Jacinda Turnbull

Koe ngaahi naunau ko 'eni 'oku malava pe ke liliu, paaki pe fotokopi 'i ha fa'ahinga potungauae 'ae Siasi 'Ahofitu mo 'ikai toe fiema'u ha ngofua. Koe toe paaki fo'ou 'ae ngaahi naunau ni 'oku fiema'u ke fakakau a'e 'Potungauae 'oe Tauhi', Konifelenisi Lahi 'oe Siasi 'Ahofitu, ke fakangofua ke ngaue 'aki. 'Oku 'ikai ke ngofua ke fakatau atu eni ke ma'u ha tupu. Koe ngaahi veesi tohitapu kotoa pe na'e ngaue'aki ae THE HOLY BIBLE, NEW INTERNATIONAL VERSION ® 'o liliu ngaue'aki 'ae Tohitapu fakatonga. Totonu kihe ngaue ni © 1973, 1978, 1984, 2011 mei he Biblica, INC. ® Fakangofua ke ngaue'aki. Totonu ke tauhi fakamamani lahi.

Koe ngaahi veesi folafola ngaue'aki NKJV na'e to'o ia mei he New King James Version ®.

Totonu ke ngaue eni © 1982 mei a Thomasi Nelson. Fakangofua ke ngaue'aki. Pe totonu ke tauhi.

Koe ngaahi veesi folafola ngaue'aki ESV koe Tohitapu, fakapalangi ® (ESV ®), totonu ke ngaue'aki © 2001 he Crossway, koe potungauae pulusi 'oe Good News Publishers. Totonu ke ngaue'aki. Totonu ke tauhi.

Konifelesni Lahi Potungauae 'oe Tauhi stewardship.adventist.org

Tivisone Pasifiki Saute Potungauae 'oe Tauhi stewardship.adventistchurch.com

FAKAMU'AMU'A E 'OTUA

2023 'Uike fakaakeake
Pōtuangaue 'oe Tauhi

FAKAMU'AMU'A E 'OTUA
POTUNGAUE 'O E TAUHI SIASI 'AHOFITU

'Aho Fitu 'o e Siasí™ *Pasifiki*

Kanotohi

8

Talateu

"Fakamu'amu'a e 'Otua" koe kaveinga ia ae Konifelenisi Lahi 'oe potungaue tauhi. Ko 'Ene ma'oni'oni koe kamata'anga mei he 'Otua (Matiu 6:33), koe kupu'i lea 'oku ngaue aki pea toe manakoa ange he ngaahi midia fakasosiale. 'Oku ne pole'i kitautolu ke tau 'unu ki ha toe fakakaukau 'oku felotoi kihe mahuinga 'a e 'Otua 'i ha founga 'oku tau anga maheni moia ki hono 'ilo'i 'a e me'a 'oku mu'amu'a ki he tau mou'i.

'Aho 1

10

Fakamu'omu'a e 'Otua

Tau sio ange ki natula. Fefe e hiva 'a e manupuna. Fakaumiuminoa ki he faka'ofofa

'o e lele holo 'a e fanga manu. Fakakaukau kihe kehekehe 'o e lanu 'o e ngaahi matala'i'akau, kae fefe 'enau namu 'alaha pea manongi kihe nanamu. Kohai na'a ne tufunga'i 'a e natula faka'ofofa koia? Koe 'Otua mo'oni pe 'e taha, 'a ia kohotau fakatupu, kohotau tauhi, mo hotau huhu'i. Ne fakamo'oni'i eni 'i he tohi 'a Sione, "1 Na'e 'i he kamata'anga'ae Folofola, pea na'e 'i he 'Otua 'ae Folofola, pea ko e 'Otua 'ae Folofola, 2 Ko ia ia na'e 'i he kamata'anga mo e 'Otua. 3 Na'e ngaohi 'e ia 'ae me'a kotoa pē; pea na'e 'ikai ha me'a 'e ngaohi kae 'iate ia pe. 4 Na'e 'iate ia 'ae mo'ui; pea ko e mo'uiko e maama ia 'oe tangata." (Sione 1: 1-3)

'Aho 2

14

Pole ke lahi pea fakamu'omu'a 'a e me'a oku mu'omu'a

Nae 'i ai ha palofesa na'a ne faka'amu ke ako'i e fakamahu'inga e ngaahi me'a 'oku

mahu'inga kihe'ene kalasi. Na'a ne to'o mai eva e foi hina sio'ata lahi, pea koe hina koeni nae fonu 'i he ngaahi fo'i maka folalahi. Na'a ne 'eke kihe kalasi, "Oku fonu e hina?" Ne nau talaange, "Io". Ne to'o mai leva 'e he faiako e fanga ki'i fo'i maka fo iiki ange'o hua'i kihe hina, pea 'alu hifo fanga ki'i fo'i maka o huhu'i holo he ngaahi vaha'a 'o e maka lalahi. Ne to e 'eke pe 'e he palofesa, "Oku fonu nai e hina koeni? " Ne tali atu he kalasi, "Ikai". Ne to'o mai leva 'ehe palofesa e 'one'one 'o hua'i kihe loto hina. Na'ane lea leva kihe kalasi, "Mou fakamu'omu'a ma'u pe ngaahi mea 'oku mahu'inga moe me'a 'oku mu'omu'a, na'a faifaiange 'oku hanga 'e he fanga ki'i me'a iiki 'o e mo'ui 'o tohoaki'i ho'o tokanga pea moho'o taimi."

'Aho 5 26

'O ka ke ka lotu ki ha ngaahi laumalie, Ke ke ma'u 'a e Tui

Kuo 'i ai nai ha taimi kuo ke kole ai ki he 'Otua ha me'a 'oku ke fiema'u vivili, pea ke situ'a koe mei he 'Ene tali lotu, makatu'unga 'i hono fakakuihi koe 'e ho'o ta'e tui? Kuo ke 'osi lotu nai ki he 'Otua 'i ha'o fiema'u pea ke fakasitu'a'i 'e koe 'a e tali lotu 'a e 'Otua na'a Ne fakahoko? Na'a ku fakahoko 'a e me'a tatau 'o ta tu'o lahi. 'I he ngaahi ta'u kuo mahili atu, na'a ku 'a'ahi atu ai ki he taha 'o e komuniti na'a ku ngaue kiai, 'i ha taumu'a, ko e fakahoko 'o e ako tohi tapu ki he teuaki 'o ha malanga faka'evangelio. Na'a ku lotu lahi ki he 'Otua ke Ne tatakai mu'a au ki he kakai totonu 'oku nau fu'u fiema'u 'a 'ene ongoongo lelei. 'A e kakai kuo Ne 'osi polo'i. 'A kinautolu 'oku nau fiekaia mo fiema'u 'a e mo'oni. 'Oku 'ikai keu manako ki ha fakakikihi fekau'aki moe ngaahi tefito'I tui kehekehe 'oku kau kiai 'a e kakai 'o e komiuniti. Ko e tumu'aki 'o 'eku ngaue, koe tauhi 'o 'ene kosipeli, mo hono vahevahe atu ki he kakai, 'a e 'Eiki ko Sisu Kalaisi.

Na'a ku fu'u 'ohovale 'aupito 'i he tali lotu 'a e 'Otua ki he me'a na'a ku kole ki Ai. Na'a ne tatakai au 'o fakata'u ki he 'eku lotu, moe ngaahi makatu'unga na'aku fiema'u, tuku kehe na'e 'ikai koe fakakaukau 'eni na'a ku mahalo kiai. Na'e 'ikai teu 'ilo'I 'a e fefine ni ko ha taha 'oku tui 'Otua.

'Aho 3 18

Teuteu'i ha va 'oku lelei mo tolonga

Ko e ha e tu'unga oku 'i ai ho'o nofo mali? 'Oku lahi ange nai ho'o taimi fiefia moe fiemalie', pe 'oku lahi ange 'a e taimi 'oku' ke mamahi ai mo ongo'i fakatomala, 'o pehee kapau pe a na'a' ke fanongo pe ki ho'o ongomatu'a' 'ena talaatu ke taitaimi hifo 'a e fai 'a ho'o ngaahi fili'.

'Oku 'ikai faingata'a ke ke fakatokanga'i eni - koe taimi pe kuo kamata ai keke lau ha ngaahi tohi pe fakatotolo fekau'aki moe nofo mali', pe teke talanoa ki ha ongo me'a mali 'oku mou fu'u maheni 'aupito- teke fakatokanga'i koe nofo mali kotoa pe kuo pau ke 'i ai pe 'a e faingata'a tenau fe'ao pea mo ia. He 'oku 'ikai ha nofo mali ia 'e haohaoa he 'oku 'ikai ha taha ia 'e haohaoa. Ka koe tokolahi e ngaahi matu'a mali 'oku' ma ngāue pea mo kinautolu 'oku nau sio ki he anga 'enau nofo mali' 'o hangē nai 'oku fakapaalataha pe 'oku poliō'. Pea 'oku nōmolo 'aupito pe ia ke mali ha ongo me'a ta'e haohao, ke kehekehe e anga 'ena vakai ki he anga 'o e mamani'. Pea 'i he 'ene pehee' kuo pau ai pe ke 'i ai 'ae feta'emahino'aki' moe palopalema 'i he nofo mali kotoa pe.

'Aho 4 22

Tupulekina faka'atamai

'Oku 'i ai e kakai, 'oku nau 'osi 'ilo pe 'e kinautolu e fanga ki'i faito'o ke ngāue'aki ki he ngaahi fokoutua 'o hange ko e langa kete, mamahi e kia pe ko e ongosia e uoua. Pea kapau leva 'e a'u ia ki ha fa'ahinga tu'unga 'oku ki'i ngali faingata'a ange 'e fai leva e fekumi ki he ki ha toketā sino ke fai ha'ane faka'uto'uta. 'E fai nai ha fekumi ki hā toketā faka'atamai kapau, 'oku ongo'i hoha'a e atamai , fakakaukau mo ete toonga mou'i? 'Oku'ou tui pe 'ikai. Ko hono 'uhinga 'pē nai ko hotau 'ulungaanga fakaetangata ko e mā . Ko e ngaahi fakatāmahino 'eni 'a e ikai ke fakanaunau'i lelei kitautolu ke lava ke tau fehanga'angai mo tala e ngaahi faka'ilonga 'o e taimi 'oku ha mai ai e ngaahi faka'ilonga 'oku fekuki ha taha mo e hoha'a e sino , atamai mo e fakakaukau.

'Oku 'ikai totonu ke ngalo ia kitautolu ko hotau ngafa fatongia, ko e kau tauhi kitautolu 'a e 'Otua, ke tau tauhi 'a e mou'i lelei, pea 'e ikai ke lau ha taha 'oku mou'i leli kapau 'oku 'ikai ke mou'i lelei e fakaeatamai.

'Aho 6 30

Tauhi 'o e Sāpate

'Oku ui 'akitautolu ki he mahu'inga 'a hono tauhi 'o e Sāpate' 'aho hono fitu 'o e uike. 'Oku lelei foki ke tau toe siofi 'a e anga 'o 'etau tauhi 'a e 'aho ma'oni'oni, koe'uhi 'oku 'i ai 'a 'ene kaunga lahi ki he 'etau ngaahi mo'ui.

Ko 'eku a'usia

'I he 'eku fa'u 'a e tohi ni, 'oku 'alu 'eku fakakaukau ki he ngaahi taimi fakafiefia 'o 'eku kei tupu hake mo 'eku ongo matu'a, mo e founa 'a hono tauhi 'o e Sāpate, 'a ia na'e angamaheni ki ai homau famili 'o lahi hake 'i he ta'u 'e 50. Ko e tapuaki ia ki he 'eku mo'ui 'a 'eku a'usia 'a e ngaahi taimi fakalata 'o e teuteu ki he kamata mo hono talitali 'a e 'aho mavahe 'o e Sāpate.

'Aho 7 34

Ngaohi ha ngaahi matapā (luva) 'i Hēvani

Kimui' ni mai', 'i ha hoata Sāpate na'a mau ma'u me'atokoni 'i homau ngaahi peleti manako' ko e folofola pou pou fakalaumālie. Hili ha ngaahi taimi ne hoko atu e fepōtalanoa'aki ki he tu'unga koi a 'o e fakapale, me'a'ofa pea mo e tāpuaki.

'Oku hanga nai 'e he 'Otua' 'o fakapale'i 'a e faitotonu' pē 'oku fakatolonga nai 'a e me'a'ofa 'a e 'Otua' ki he kaha'u hoko mai'? Ko e hā nai e natula 'o e me'a'ofa 'a e 'Otua'? Fakalaumālie? Fakaetangata' pē ko kinaua fakatou'osi? Kapau nai 'oku 'I ai ha fakapale me'a'ofa ko e hā nai hono taumu'a'?

'Oku mālie e ngaahi tu'unga kehekehe 'oku hā ki tua meiatekitautilu. 'Oku vahevahe 'a e kau kalisitiane' ki he ngaahi tu'unga 'o e ngahi me'e'ofa 'a e 'Otua' i ha ni'ihi, 'oku fakatefito kotoa ke talangofua ki he 'Otua nau toe 'inasi ha ngaahi tapuaki me'a'ofa 'oku toe lahi ange'. Lolotonga ia 'oku teke'i 'e ha ni'ihi ia 'a e tefito'i tāpuaki lolotonga'. Na'e hoko ai 'a 'eku toe vakai ki he tohi koi a 'a Malakai 3: 10-12. Ko ha talanoa maheni eni 'a ia ko e tala 'o e ngaahi tāpuaki 'a e 'Otua' ma'a kinautolu 'oku nau totongi faitotonu 'a 'enau ngaahi vahe-hongofulu'.

'Aho 8 38

Me'a'ofa 'oku tali mo 'ikai ke tali

'Oku lahi 'a e ngaahi faka'ilonga 'i he tohitapu' 'oku ne fakahā mai 'oku fakamahu'inga'i mo fakafuofua'i 'e he 'Otua' 'etau ngaahi foaki' mo e taimi 'oku 'ikai ke tau foaki ai'. Na'e nofo 'a Sisu 'o hangatonu ki he fale tuku'anga koloa (Ma'ake 12:41) pea na'a' ne fakamahu'inga'i 'a e foaki 'a e fefine masiva kuo mate hono 'unoho (Ma'ake 12:43) 'oku ne kei fakamanatu mai pē kiate kitautilu he 'aho' ni, 'oku Ne kei vakai mai pē mo sivilivi'i 'a e founa pe sīpinga 'etau foaki'.

Ko e me'a mahu'inga 'e taha fekau'aki mo e mo'oni 'o e me'a'ofa 'oku tau foaki' 'oku Ne tali pea' Ne fakamahu'inga'i ia, lolotonga ia 'oku 'i ai e ni'ihi 'oku 'ikai ke nau tokanga'i 'a e lahi 'o 'enau foaki', 'ikai ke nau tali ke nau foaki ka 'oku nau fakalotomamahi kiate Ia. Ko e hā ha ngaahi founa ke tali ai 'e he 'Otua' 'etau me'a'ofa'?

MOU'I HOUNGA'IA

KOE SIASI.

MOE TO'U TANGATA KOTOA PE.

'OKU MATEUTEU KE TALI E LILIU,
koeni ki ho'o Siasi heni

MO LOTOLAHI KE TU'U O NGAUE.

Na'e ha'ele mai 'a Sisu koe'uhi ke tau ma'u 'a e mo'ui 'oku fonu he tapuaki, ka koe taimi lahi 'oku tau sio kihe tau mo'ui pea tau faka'amu kiha mo'ui 'oku toe 'lahi ange'. Koe Mou'i Hounga'ia, koe tes'i'i ia 'ae Siasi fakalokolo, ke malanga'i 'ae ngaahi malanga koeni pea tene tatakai 'ae famili 'oe Siasi fakataha moe fanau, kiha toe mou'i fo'ou 'oku toe lelei ange matuu'unga 'ia Sisu Kalaisi.

✓ Malanga

✓ Naunau fakakomipiuta

✓ Ngaue ma'ae Fanau

✓ Vitio

✓ Hiva & Lea

✓ Miusiki

✓ Naunau ki hono tu'uaki atu

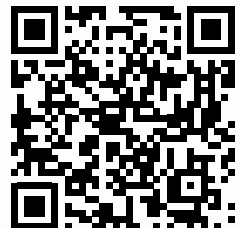

✓ AU/NZ and Pacific versions available

LAVA KE MA'U
NGAAHI NAUNAU

koeni ki ho'o Siasi heni

PE TEKE MA'U HENI

stewardship.adventistchurch.com/grateful-living/

Talateu

“Fakamu'amu'a e 'Otua” koe kaveinga ia ae Konifelenisi Lahi potungau tauhi. Ko 'Ene ma'oni'oni koe kamata'anga mei he 'Otua (Matiu 6:33), koe kupu'i lea 'oku ngaue aki pea toe manakoa ange he ngaahi midia fakasosiale. 'Oku ne pole'i kitautolu ke tau 'unu ki ha toe fakakaukau 'oku felotoi kihe mahuinga 'a e 'Otua 'i ha founga 'oku tau anga maheni moia ki hono 'ilo'i 'a e me'a 'oku mu'amu'a ki he tau mou'i.

'Oku 'ikai ke tau pehe pe 'oku fe'unga ke fai 'ae me'a totonu: koe fokotu'utu'u 'ae ngaahi me'a 'oku fakahoko pea mo maa'u 'oku mahuinga ange ia. 'O hange ko eni, kapau tetau 'uluaki fakamavahe'i ha taimi pea moe 'Eiki 'i he tau 'uluaki 'a hake. 'Oku 'ikai Tene fakahoko 'Ene palomesi 'o pehe “koe me'a kotoa 'e foaki atu ma'au.” (Matiu 6:33). Kau Kalisitiane, koe faka'amu ki he 'Eiki 'oku 'ikai koe tupulaki 'i he tau mou'i fakalaumalie pe ka 'i he tau mou'i fakasino foki 'oku totonu ke fakamuamu'a e 'Eiki.

Koe taumu'a 'a e 'Uike fakaakeake 'o e Tauhi ke tokoni'i 'a e memipa 'oe Siasi ke nau tupulaki 'i he founga 'oku ngaue pea ako'i ha mou'i 'oku fakamu'amu'a e 'Eiki. 'Oku mahino kiate kitautolu 'oku malava pe ke fakahoko 'eni 'i he taimi 'oku tau ma'u ai ha loto 'oku liliu mo'oni. Ko 'etau fiema'u vivili 'eni! Koe founga 'oe liliu 'oku kamata pea toe fakalahi 'i he taimi 'oku tau fili ke tau tukupa pea tau toe tukupa. Koe 'Uike fakaakeake 'o e Tauhi 'oku ne tokoni ke malava ke hoko eni.

Neongo koe mo'oni'i me'a 'Fakamu'amu'a e 'Eiki' 'oku tonu kene uesia ngaahi tapa kotoa 'oe mo'ui, pea koe popoaki 'oe 'Uike mavahe ko'eni 'oku ne talanoa kihe kupu 'e valu felave'i moe hono tokoni'i kitautolu ketau ma'u ha fe'ohi 'oku mavahe moe 'Eiki pea mo falala foki kiate Ia.

Tuku kehe mei he ngaue 'aki ngaahi ata lolotonga ngaahi fakataha 'o e Siasi, 'i he 'Uike fakaakeake 'o e Tauhi”, 'oku lava pe keke fili ke ngaueaki 'a e fanga ki'i kulupu 'iiki, ngaahi ouau Malanga, ngaue aki ngaahi naunau Malanga pe koe ngaue aki ki ha'o lautohi fakafoituitui lolotonga 'o e ta'u.

Oku tau 'uluaki fakamalo kihe'Eiki, he koe 'Otua 'oe fakatupu, 'Otua 'oku Ne tokonaki pea koe 'Otua 'oe tauhi. Ka 'oku 'ikai ngalo ke tau fakamalo'ia si'i ni'ihini na'e nau fakaata 'ae Laumalie ma'oni'oni ke nau fa'u 'a e ngaahi Malanga ni: Guillermo Biaggi, Melody Manson, Willie and Elaine Oliver, Julian Melgosa, Ramon Canals, Hiskia and Ellen Missah, and Aniel Barbe.

Fakatauange ke faitapuekina 'ehe Eiki 'Ene kakai, pea ngaue aki ae fakahinohino koeni ke tokoni'i kitautolu ke tau fakamu'amu'a e 'Eiki.

Marcos Faiock Bomfim
GC Stewardship Ministries Director

'Aho 1

Fakamu'omu'a e 'Otua

Fa'u 'e Guillermo E. Biaggi

Tau sio ange ki natula. Fefe e hiva 'a e manupuna. Fakaumiuminoa ki he faka'ofu'ofa 'o e lele holo 'a e fanga manu. Fakakaukau kihe kehekehe 'o e lanu 'o e ngaahi matala'I'akau, kae fefe 'enau namu 'alaha pea manongi kihe nanamu. Kohai na'a ne tufunga'i 'a e natula faka'ofu'ofa koia? Koe 'Otua mo'oni pe 'e taha, 'a ia kohotau fakatupu, kohotau tauhi, mo hotau huhu'i.

Ne fakamo'oni'i eni 'i he tohi 'a Sione, "1 Na'e 'i he kamata'anga 'ae Folofola, pea na'e 'i he 'Otua 'ae Folofola, pea ko e 'Otua 'ae Folofola, 2 Ko ia ia na'e 'i he kamata'anga mo e 'Otua. 3 Na'e ngaohi 'e ia 'ae me'a kotoa pē; pea na'e 'ikai ha me'a 'e ngaohi kae 'iate ia pe. 4 Na'e 'iate ia 'ae mo'ui; pea ko e mo'ui ko e maama ia 'oe tangata." (Sione 1: 1-3). "14 Pea na'e hoko 'ae Folofola ko e kakano, pea nofo ia 'iate kitautolu, (pea na'a mau mamata ki hono nāunau, ko e nāunau 'oe tokotaha na'e tupu mei he Tamai,) 'oku fonu 'i he 'alo'ofa mo e mo'oni." (Sione 1: 14). "29 Pea ko e 'aho na'a na fehloi, na'e mamata 'a Sione kia Sisu 'oku 'alu ange kiate ia, pea ne pehē, "Vakai ki he Lami 'ae 'Otua, 'aia 'oku ne 'ave 'ae angahala 'a māmani." (Sione 1: 29) "0 Ko e tokotaha 'o kinaua na'e muimui kiate ia 'i he fanongo kia Sione, ko 'Anitelū, ko e tokoua 'o Saimone Pita. 41 Pea tomu'a 'ilo 'e ia hono tokoua 'o'ona ko Saimone, 'o ne pehē kiate ia, "Kuo mau 'ilo 'ae Misaia (ko hono 'uhinga, ko e Kalaisi.)" (Sione 1: 40-41) " He na'e 'ofa pehē 'ae 'Otua

ki māmani, na'a ne foaki hono 'Alo pe taha na'e fakatupu, koe'uhi ko ia kotoa pē 'e tui kiate ia ke 'oua na'a 'auha, kae ma'u 'ae mo'ui ta'engata. 17 He na'e 'ikai fekau 'e he 'Otua hono 'Alo ki māmani ke fakamala'ia 'a māmani: ka koe'uhi ke mo'ui 'a māmani 'iate ia" (Sione 3:16) Oku fakamo'oni mai 'e he Tohitapu pea mo natula – 'oku ikai ke toe 'iai ha veiveiua – 'a e faka'ofu'ofa 'a e Tufunga, 'a e Fakatupu, 'a Sisu Kalaisi kohotau Huhu'i.

Ne toe hanga pe foki e Tevita o 'omai e tali totonu 'oku tonu ke fai e ha'a tangata 'I he'ene pehee:

"12 'Oku meiate koe 'ae koloa mo e ongoongolahi, pea 'oku ke pule koe ki he me'a kotoa pē; pea 'oku 'i ho nima 'ae mālohi mo e mafai; pea 'oku 'i ho nima 'o'ou 'ae fa'a hakeaki'i, mo e foaki 'oe mālohi ki he me'a kotoa pē. 13 Ko ia foki, 'a homau 'Otua, 'oku mau fakafeta'i kiate koe, mo fakaongoongolelei 'a ho huafa nāunau'ia. 14 Ka ko hai au, pea ko hai 'a hoku kakai, ke pehē ke mau fa'a 'atu me'a pehē ni 'i he fiefie fai? He 'oku meiate koe 'ae me'a kotoa pē, pea kuo mau 'atu pe kiate koe mei he me'a 'oku 'o'ou." (1 Me'a Hokohoko: 29:12-14)

'Oku hanga 'e he Folofola 'a e 'Otua 'o 'omai e mo'oni'i tui faka'ofu'ofa kiate kitautolu. Koe 'Eiki, kohotau 'Otua, koia 'a e Fakatupu (koia ai koe me'a kotoa 'ihe 'univeesi 'oku 'a'ana) pea 'oku ne tokoni'i kitautolu ketau malava ke fakamu'omu'a Ia. Ka neongo ia, 'oku tau kei tangata pea tu'u lavea ngofua, pea koetau ngaahi fili, moetau ngaahi palomesi 'oku 'ikai ke fa'a

hoko! E anga fefe nai 'etau feinga ke fakamu'omu'a ma'u pe 'a e 'Otua 'i he'etau mo'ui? Kae pehee kihono fakamu'omu'a Ia 'ihe founa taki 'oku tau fai, 'ihe ngaahi me'a 'oku ne 'omai ketau tauhi (neongo ene si'isi'i pe lahi)

'Oku iai e ngaahi 'elementi/me'a lalahi e nima e lava ketau fai ke lavai ai ketau fakamu'omu'a e 'Eiki.

1. Tui: Koe fakamu'omu'a 'a e 'Otua, 'oku fiema'u e tui. "1 Ko eni, ko e tui ko e tu'unga ia 'oe ngaahi me'a 'oku 'amanaki lelei ki ai, ko e fakamo'oni 'oe ngaahi me'a ta'ehāmai." (Hepelu 11:1) 'Oku fiema'u 'a e falala. Koia koe 'Otua. Koia koe Fakatupu. Koia 'Oku ne tokonaki 'etau ngaahi fiema'u. (Filipai 4:19) Koia hotau Fakamo'ui, pea "...kuo ha'u 'ae Foha 'oe tangata ke kumi mo fakamo'ui 'aia kuo mole." (Luke 19:10) – 'a ia kokoe pea mo au. "Ko ia, 'oku mei he fanongo 'ae tui, mo e fanongo mei he folofola 'ae 'Otua." (Loma 10:17) pea tetau ma'u 'a e tui meiate ia.

'Oku toe talanoa pe kiai 'a Solomone 'o pehee, "5 Falala (tui) kia Sihova 'aki ho loto kotoa;

pea 'oua na'a ke fa'aki ki ho poto 'o'ou. 6 Ke ke fakaongoongo

kiate ia 'i ho hala kotoa pē,

pea 'e fakatonutonu 'e ia ho ngaahi 'alu'anga." (Paloveape 3: 5-6)

Ne pehee foki 'e Ellen G White " Koe mo'oni moe kololia 'a e 'Otua, 'oku 'ikai ke lava ia kena mavahevahe; He'ikai ketau lava o fakalangilangi'I e 'Otua ('I he'etau ngaue'aki e tohitapu) 'aki ha tui 'oku hala. 'Oku lahi e kakai 'oku nau pehee 'oku 'ikai ke mahu'inga e me'a ia 'oku te tui kiai, koe koloa pe ke tonu ete me'a 'oku fai. Kakoe mo'ui moe me'a 'oku te fai, 'oku ma'u ia 'ihe me'a 'oku te tui kiai. 'Okapau leva 'oku tau ma'u e maama moe mo'oni kae 'ikai ketau fanongo mo sio kiai, 'oku tau faka'ikai'i leva ia; 'a ia kuo tau fili e kovi kae tuku e lelei."

Teke fili e maama? 'Oku ke fie fili ke fakamu'omu'a a Sisu 'i ho'o mo'ui, 'o kau ai 'a e tauhi 'o e ngaahi me'a kuone foaki ma'au?

2. Ta'ehamai: Ko e fakamu'omu'a 'o e 'Eiki, oku fiema'u ia ke fakama'u hotau mata 'i he ta'ehamai, hange ko Moses. "'O sio pe kia Sisu ko e kamata'anga mo e ngata'anga 'oe tui; 'aia ne ne kātaki 'ae pekia 'i he 'akau, mo ne ta'etokanga ki he fakamā,

“Oku anga fefe ke tau lava 'o tu'u loa pea mo fiefie 'i he tau fakapapau'i ke fakamu'amu'a 'ae 'Eiki.”

ko e me'a 'i he fiefia na'e tuku 'i hono 'ao, pea kuo nofo eni 'i he nima to'omata'u 'oe 'afio'anga 'oe 'Otua." (Hepelu 12: 2)

Neongo e ta'ehamai 'a e 'Otua, ka koe 'Otua mo'oni. Na'e pehee foki e Mosese, "Fanongo, 'E 'Isileli: Ko Sihova ko hotau 'Otua ko Sihova tafataha pe ia." (Teutalonome 6:4) 'Oku ne fiema'u ke fakamaama hotau ngaahi hala!

Ne pehee 'e Ellen White, "Oku ui koe 'e he 'Otua...kemou sio kihe ngaahi me'a ni 'aki 'a e mata fakalangi 'aki hono laumalie, kae 'ikai koe ngaahi fale'i fakamamani. To'o pe 'a e 'uhinga totonu 'a e Folofola... 'Ai ke ha e langilangi 'o hevani 'i he ngaahi tapa kotoa 'a ho'o mo'ui, he 'okuke ma'u 'a e maama 'i he 'Otua" – Tohi 110, Aokosi, 8, 1899.

Tau falala ki he 'Otua tokotaha pe. Tau hu kihono 'Ao (tau taimi moe 'Otua faka'aho, lotu faka'aho, fakalaululoto kihe'ene ngaahi palomesi, mo ako 'ene folofola) pea te tau ma'u ai ha lotu vivili hange koe lotu 'o Tevita; "Ko e me'a 'e taha kuo u kole kia Sihova, 'aia te u kumi ki ai; koe'uhi ke u nofoma'u 'i he fale 'o Sihova 'i he 'aho kotoa pe 'o 'eku mo'ui, ke mamata ki he lelei 'o Sihova, mo fehu'i 'i hono faletapu." (Saame 27: 4)

'Oku tau tuku nai ha ki'i taimi ketau fakalaululoto kihe "faka'ofofa 'o e 'Otua" 'i he 'aho kotoa pe? Tau tuku taimi leva 'i he 'aho kotoa pe, 'i he pongipongi (Saame 5:3), tau fakalaululoto kihe "teunga matamatalelei 'o e ma'oni'oni" (Saame 29:3), pea ke tau siofia e ngaahi faka'ofofa hono ngaahi naunau: 'ofa (Selemaia 31:3; Sione 3:16); 'oku lauikuonga (Hepelu 13:8); 'oku ma'oni'oni, mo'oni, pea fakamaa mo'oni (Saame 75:7; Fakaha 6:10); 'oku fai meesi, faitonunga, pea lotu'ofa ('Ekisoto 33:19; Tangilaulau 3:22, 23; Hepelu 13:5) Ko 'etau 'Otua, koe 'Otua faka'ofofa.

3. Faitotonu: Koe fakamu'omu'a 'a e 'Eiki, 'oku fiema'u ia ketau 'ilo pea tau mataa 'a 'ene faitotonu. Ne lea a Paula, 'I he'ene 'ilo'ilo pau e faitotonu 'a e 'Eiki, 'o pehe, "Pea ke 'ilo au 'iate ia, 'o 'ikai 'i he'eku fakatonuhia 'a'aku, 'aia 'oku mei he fono ka ko ia 'oku 'i he tui kia Kalaisi, ko e fakatonuhia 'aia 'oku mei he 'Otua 'i he tui:" (Filipai 3:9) 'Oku tau fima'u 'a e mafai liliu mo'ui 'a e 'Otua 'I he'etau mo'ui (Loma 12:2) kae lava ketau fili tonu ke "Fuofua kumi kihe'ene pule'anga moe ma'oni'oni 'a'ana, pea 'e 'oatu moia foki 'a e ngaahi me'a koia kotoa" (Matiu 6:33).

Ko 'etau fili ke fakamu'omu'a 'a e 'Otua, 'oku 'uhinga ia 'oku tau 'ilo kuo 'iai 'ene palani kihe'etau mo'ui taki taha, pea 'oku fakamo'oni kiai a Paula: " Pea ko eni, ko e kau faifekau 'akimautolu koe'uhi ko Kalaisi, 'o hangē 'oku fakakolekole 'ae 'Otua 'iate kimautolu: 'oku mau kole ko e fetongi 'o Kalaisi, mou fakalelei mo e 'Otua. 21 He na'a ne ngaohi ia, 'aia na'e

'ikai ha'ane angahala, koe feilaulau 'i he angahala koe'uhi ko kitautolu; kae hoko ai 'akitautolu ko e mā'oni'oni 'ae 'Otua 'iate ia." (2 Kolinito 5: 20-21)

4. Ngaue Ma'ae 'Otua: Koe fakamu'omu'a 'a e 'Otua, 'oku fiema'u ke tau tali e ui ke ngaue ma'ana.

'Oku fakamahino e me'a 'oku fiema'u 'e he 'Otua ke fai ma'a kitautolu, 'i he mo'ui a 'Isaia, "Pea ne u fanongo foki ki he le'o 'o Sihova, na'e pehē, "Ko hai te u fekau, pea ko hai 'e 'alu ma'amautolu?" Pea ne u toki pehē, "Ko au eni; ke ke fekau au." (Isaia 6:8)

'Oku tau mateuteu ketau hange ko 'Isaia, 'o tali e ui mahu'inga e fai mai kiate kitautolu? Tetau tali nai, "Koau eni, fekau au!" (Isaia 6:8) 'Okapau 'oku tau fiema'u ketau mo'ui 'aki hono fakamu'omu'a 'a e 'Eiki, 'oku fiema'u ia ketau lea, "Teu 'Alu.:

Ne pehee 'e Ellen G. White;

Koe me'a 'oku fiema'u kemou mahino'i, koe malohi 'o e lotu. Koe mafai malohi taha 'I he natula 'o e tangata, koe mafai ke fili, pe koe tau'ataina ke fili. Koe me'a kotoa pe 'oku uestia 'e he fili 'a e tangata. Ne foaki 'e he 'Otua e fili tau'ataina kihe tangata kenau fili. He'ikai ketau lava o liliu hotau ngaahi lotu. Katetau lava o tukulolo hotau lotu kiate Ia. Tene ngaue'aki leva kitautolu ke ai 'ene ngaahi ngaue lelei. 'E pule leva 'a e 'Otua kihotau natula; pea koetau 'ofa e tuku taha pe kiai, pea koetau fakakaukau 'e hoko 'o taha moe 'Otua.

Koe fili ke fakamu'omu'a 'a e 'Eiki tene fakafonu 'etau mo'ui 'aki e nonga, 'ihe'etau tukupa 'etau mo'ui ke ngaue ma'ana. Koe laumalie kuo fakatapui kihe ngaue 'a e 'Eiki 'oku ne ma'u e nonga he'ikai ke lava 'e mamani 'o foaki pe to'o meiate ia."

5. Koloa: Koe fakamu'omu'a 'a e 'Eiki e ha ia 'i he'etau founa tauhi 'a e ngaahi koloa kuo ne tuku mai kihotau nima. 'I he tauhi e koloa 'a e 'Eiki, 'oku fiema'u ia ke pehee mai e 'Eiki, "... 'Mālō, ko e tamaio'eiki lelei mo angatonu: kuo ke fai totonu 'i he me'a si'i, te u fakanofa koe ke ke pule ki he me'a lahi: hū koe ki he fiefia'anga 'o ho'o 'eiki.' (Matiu 25:21)

'I he mamani koeni, 'oku fai e tau fakalaumalie 'a e lelei moe kovi, ka'oku fiema'u 'e he 'Otua ketau ikuna'I pea tau ikuna 'I he ngaahi 'ahi'ahi kotoa pe. Ka koe fehu'I 'oku pehee, 'E kaiha'a 'ae tangata mei he 'Otua? Ka kuo mou kaiha'a meiate au. Ka 'oku mou pehē 'ekimoutolu, 'Kuo mau kaiha'a meiate koe 'i he hā?' 'I hono vahe hongofulu 'oe me'a, pea mo e ngaahi feilaulau. 9 'Oku fakamala'ia 'aki 'akimoutolu 'ae mala'ia: koe'uhi kuo mou kaiha'a meiate au, 'io, 'ae pule'anga ni kotoa. 10 Mou 'omi 'ae ngaahi vahe hongofulu 'oe me'a ki he tukunga koloa, koe'uhi ke ai ha me'akai 'i hoku fale, pea mou 'ahi'ahi ai au," 'oku

pehē 'e Sihova, 'oe ngaahi kautau, "Pe te u fakaava 'ae ngaahi matapā 'oe langi pe 'ikai, pea u lilingi hifo kiate kimoutolu ha tāpuaki, 'e 'ikai ha potu 'e fa'a hao ia ki ai." (Malakai 3:8-10).

Koe tapuaki ka koha tapuaki kihe'etau mo'ui, ngaahi famili, moe siasi e taimi 'oku tau ngaue'aki ai e ngaahi tu'utu'uni 'a e 'Otua kihe'etau mo'ui taautaha. "Koe ngaahi siasi oku mohu founa 'i hono talakai mo ako'i e ngaahi me'a 'oku fiema'u 'e he 'Eiki, ko kinautolu 'oku nau tupulaki fakalaumalie.

Guillermo Biaggi, DMin, is vice president at the General Conference of Seventh-day Adventists.

Ko'eku Tukupu

Keu loto 'i he 'aho kotoa
pe 'o e uiken.

"Otua, tokoni mai keu
fakamu'omu'a ma'u
pe koe. Tokoni mai keu
faitotonu moe ngaue
lelei 'aki e ngaahi me'a
kuoke tapuaki'i 'aki
'eku mo'ui mo'eku
famili. 'Oku ou fie
fakamu'omu'a koe 'i he
tapa kotoa 'o 'eku mo'ui
mo 'eku famili, pea keu
faitotonu 'i he'eku vahe
hongofulu, pea mo'eku
me'a'ofa kihe 'Afiona. 'Ia
Sisu Kalaisi, 'Emeni."

'Aho 2

Pole ke lahi pea
fakamu'omu'a 'a e
me'a oku mu'omu'a

Fa'u 'e Melody Mason

Ne 'i ai ha palofesa na'a ne faka'amu ke ako'i e fakamahu'inga e ngaahi me'a 'oku mahu'inga kihe'ene kalasi. Na'a ne to'o mai leva e foi hina sio'ata lahi, pea koe hina koeni nae fonu 'i he ngaahi fo'i maka folalahi. Na'a ne 'eke kihe kalasi, "Oku fonu e hina?" Ne nau talaange, "Io". Ne to'o mai leva 'e he faiako e fanga ki'i fo'i maka fo iiki ange 'o hua'i kihe hina, pea 'alu hifo fanga ki'i fo'i maka o huhu'I holo he ngaahi vaha'a 'o e maka lalahi. Ne to e 'eke pe 'e he palofesa, "'Oku fonu nai e hina koeni?" Ne tali atu he kalasi, "Ikai". Ne to'o mai leva 'e he palofesa e 'one'one 'o hua'i kihe loto hina. Na'ane lea leva kihe kalasi, "Mou fakamu'omu'a ma'u pe ngaahi mea 'oku mahu'inga moe me'a 'oku mu'omu'a, na'a faifaiange 'oku hanga 'e he fanga ki'i me'a iiki 'o e mo'ui 'o tohoaki'i ho'o tokanga pea moho'o taimi."

'Oku tatau pe eni mo'etau mo'ui 'ihe ngaahi 'aho ni – 'oku fiema'u ketau ako ke lava o fakamu'omu'a 'a e ngaahi me'a fakalaumalie 'i he'etau mo'ui. 'Oku kau heni 'a hono fakahoko 'a e houa lotu 'i he 'aho kotoa pe, kae pehee kihe'etau ngaahi fatongia tauhi – hange ko hono foaki e vahe hongofulu mo e me'a'ofa ma'ae 'Otua. 'I he taimi 'oku tau fakamu'omu'a ai 'a e 'Otua, 'oku mata tonu a'usia 'a e ngaahi lelei 'i he tapa kotoa 'o 'etau mo'ui. Ka neongo ia, 'oku faingata'a ketau fakahoko 'a e

ngaahi me'a ni fakatatau kihe ta'au 'o e taimi.

Talanoa ki he'eku a'usia

'He'eku kei talavou si'i, na'aku hange tofuu ko e 'Ma'ata' 'i he tohitapu. 'I he'eku a'u kihe 'univesiti, na'aku 'osi kau au ki he ngaahi potungaue kehekehe 'i he siasi. Ne u folau holo 'i he ngaahi fonua kehekehe 'e 30 'i mamani, o ngaue 'i he ngaahi 'api nofo'anga 'o e fanau paea mo tukuhusia. Na'aku kau atu foki ki he ngaahi ngaue faka'evangelio, peau faiako 'i he ngaahi 'apiako 'i he ngaahi feitu'u ma'uma'unganoa, pea pehee foki ki he ngaahi ngaue fakafaito'o.

'I he taimi tatau pe, na'aku fakatokanga'i 'oku 'ikai ke kakato 'eku mo'ui. Na'aku fu'u mo'ua pea na'a ku fu'u fiema'u leva ke toe loloto ange 'eku feohi mo Sisu.

'Oku faingofua 'aupito ketau fakakaukau ko'etau ngaue ma'ae 'Eiki 'oku tatau peia moe 'ilo e 'Otua. Ka 'oku ui mai 'a e 'Otua ketau feohi moia kimu'a ketau alu 'o ngaue ma'ana. (Ma'ake 3:14) He'ikai ketau lava o 'ave e ngaahi me'a 'oku te'eki ketau ma'u 'i he ta'utu he va'e 'o Sisu. 'Oku toe pehee mai foki 'e he tohitapu, koe taimi e foki mai ai e 'Otua 'e 'i ai e ni'ihi 'e pehee "'Eiki, na'aku fai e pea mo e... Pea e pehee mai e 'Eiki, 'io kana'e 'ikai keu 'ilo 'e au koe. Na'ake ngaue mama'o pe moe meiate au." (Matiu 7:22-23)

Na'e 'ikai ke faingofua e feinga ke toe lolot ange 'a e feohi mo e 'Otua, na'aku fakafeta'I hono fakaava 'e he 'Otua hoku mata keu 'ilo 'a e me'a na'e 'ikai ke kakato ai 'eku mo'ui.

Na'e kamata leva 'eku lau e tohitapu 'i he pongipongi kotoa

pe mo e mafana lahi hoku loto, peau toe 'ofa lahi ange kihoku 'Otua. Ne hoko leva 'eku houa lotu pongipongi koe taimi fiefia lahi 'i he'eku mo'ui pea 'ikai keu fa'a kei tatali keu lau 'a e tohitapu. Na'aku ako foki koe taimi 'oku 'ikai ke u fakavavevave ai 'eku taimi mo e

'Eiki, neongo 'oku 'i ai e taimi e 'ikai ke lava fai ha ngaahi ngaue kehe, na'e kamata ke tokalelei ange e hala fononga.

Koe taimi kotoa pe 'oku tau fakamu'omu'a ai e 'Eiki, 'oku ne fakafoki mai 'o lahi ange. 'I he tohi a Matiu 6:33, oku pehee mai, "Kamou fuofua kumi kihe 'Otua moe ma'oni'oni 'a'ana, pea 'e 'oatu moia foki 'a e ngaahi me'a koia kotoa."

Ngaahi Ki kihe Feohi Va ofi Mo e 'Otua

Koe ngaahi me'a eni 'e lava kef ai ke tauhi 'a 'ete feohi va ofi moe 'Otua 'i he 'aho kotoa pe.

1. Kumi ha feitu'u ma'uma'unganoa ke fai ai e feohi mo e 'Eik . 'Oku talamai 'e he tohi 'a Ma'ake 1:35, "Pea ofi ki he 'aho, kae kei fakapo'uli 'aupito, na'a ne tu'u hake 'o 'alu ki tu'a; 'o ne mole ki ha potu na'e lala, 'o ne lotu ai."

2. Mohe efiafi keke lava o 'a pongipongi. 'Okapau 'oku tau fie feohi mo e 'Otua, 'oku fiema'u ia ketau lava o 'ikai ki he ngaahi me'a 'oku fai 'i he taimi po'uli, katau lava o 'io ki he 'Otua 'i he pongipongi. 'Okapau leva 'oku ke faingata'a'ia 'i he 'a pongipongi, kole ki he 'Otua kene fafangu koe. Tene fafangu koe.

3. Tamate'i e ngaahi me'a tene tohoaki'i 'etau tokanga. 'I he taimi teke 'a ai he pongipongi, 'oua leva e fakamo'ui pe fai 'a e ngaahi me'a tene to'o 'etau tokanga mei he feohi mo e 'Otua. 'Oku kau heni e fakamo'ui e telefoni pe ko e laptop – ke ta'ofi ai 'a 'ete sio kihe'ete email, mitia sosiale pe koe ngaue'aki e tekinolosia. 'Oku talamai 'e E.M Bounds, "Ka 'ikai ke fika 'uluaki e 'Otua 'ihe'etau fakakaukau 'i he pongipongi, 'e hoko leva ia koe fakamuimui taha 'i he toenga 'o e 'aho.

4. Vete 'etau pea to'o 'a e ngaahi 'a vahevahe fakalaumalie. 'Oku lahi e taimi 'oku tau ongo'i ai 'oku 'i ai e 'a vahevahe 'oku fakamavahe'i kitautolu mei he 'Otua. Koe 'uhinga eni he'oku kei 'i ai e ngaahi hia te'eki vete moe ngaahi

angahala 'oku kei nofo 'i he'etau mo'ui 'oku fiema'u ia ke tuku. Lotu pea kole kihe 'Otua kene sivi hotau lotu pea fakaha mai 'a e ngaahi tapa 'o etau mo'ui 'oku fiema'u ke fakatonutonu. (Saame 66:18; Saame 139:23,24; 1 John 1:9)

5. Kole ke papitaiso faka'aho pe kitautolu 'ehe Laumalie Ma'oni'oni. Ko e ha'u 'a e Laumalie Ma'oni'oni, 'oku ha'u ia moe ngaahi tapuaki kotoa pe, ka'oku fiema'u ia ketau kole kiai. (Luke 11:13). NE pehee mai 'e Ellen White, "Kuo tau ma'u e kong'a o e

Laumalie Ma'oni'oni 'o e 'Otua, ka 'ihe'etau lotu moe tui, 'oku tau kumi ai ke loloto and 'etau 'ilo kihe Laumalie Ma'oni'oni."

6. Tuku taimi kihe lotu moe ako tohitapu. 'Oku 'ikai ke 'i ai ha founga tonu ia 'o e feohi moe 'Otua 'i he 'aho kotoa pe. Koe me'a mahu'inga ia ke mahino 'oku tau feinga ke fakahoko e feohi koia. Kumi e 'Otua 'i ho'o ako e folofola. 'I he taimi 'oku ke ako ai, feinga keke fakahoa ki ho'o mo'ui pea ke lotu 'aki. Lotu 'aki e ngaahi palomesi 'o e 'Otua. Koe me'atepu, kole ki he 'Otua, pe 'e angafefe 'etau fakahoko e ngaahi me'a netau ako mei he tohitapu 'I he 'aho koia.

7. Kole ma'u pe ketoe ofi ange e feohi moe 'Otua. 'Oku talamai 'e he 'Otua, "Pea ko 'Ene 'Afio, 'a ia 'oku ne lava ke fai ma'atautolu 'o hulu atu noa pē 'i he ngaahi me'a 'oku tau fa'a kolea pe fakakaukau ki ai, koe'uhi ko e ivi 'oku ngāue 'i hotau loto," 'Oku lahi e ngaahi me'a 'a e 'Otua ma'a kitautolu, ka'oku fiema'u ketau kole ke ma'u e ngaahi me'a koia.

8. Tauhi e 'Otua 'i ho'o lotu 'i he 'aho kakato. a. Kole ki he 'Otua, ke 'alu holo pe kitautolu, pea ke nofo'ia 'iate kitautolu 'i he 'aho kotoa pe.

'Oku fie lue mo kitautolu o hange ko'ene lue mo 'Inoke. "Ketau nofo ofi kihe 'Eiki ke a'u kiha taimi 'oku hoko mai ai e ngaahi 'a'ahi fakatu'upake, 'oku 'hanga ma'upe 'etau fakakaukau kiate ia ke hange pe koe hanga 'a e matala'i'akau ki he la'a"

'Ai ho'o taimi feohi mo Sis uke hoko ko e 'uluaki me'a ia keke fakamahu'inga'i 'i he 'aho kotoa pe, pea teke utu 'a hono lelei 'i he tapa kotoa pe 'a ho'o mo'ui. Ko e me'a mahu'inga taha eni ke tupulaki iai 'a 'etau tauhi ki he 'Otua moe ngaahi naunau kuo foaki mai 'e he 'Otua ketau tauhi. Fakahoko eni kake sio kihono lelei.

Melody Mason is a resource coordinator for the Ministerial Association of the General Conference, and author of *Daring to Ask for More and Daring to Live by Every Word*.

Ko'eku Tukupu

Teu tuku e ngaahi
'uluaki momeniti 'o e
'aho keu talanoa ki he
'Otua, 'i he lotu moe ako
'o e tohitapi, Laumalie 'o
e Kikite, leseni Lautohi
Fakasapate, pea fai e
lotu fakafamili.

'Aho 3

Teuteu'i ha vā 'oku lelei mo tolonga

Fa'u 'e Willie & Elaine Oliver

Ko e hā e tu'unga oku 'i ai ho'o nofo mali'? Oku lahi ange nai ho'o taimi fiefia moe fiemalie', pe 'oku lahi ange 'a e taimi 'oku' ke mamahi ai mo ongo'i fakatomala, 'o pehee kapau pē ā na'a' ke fanongo pē ki ho'o ongomatu'a' 'ena talaatu ke taitaimi hifo 'a e fai 'a ho'o ngaahi fili'.

'Oku 'ikai faingata'a ke ke fakatokanga'i eni - koe taimi pē kuo kamata ai keke lau ha ngaahi tohi pe fakatotolo fekau'aki moe nofo mali', pe teke talanoa ki ha ongo me'a mali 'oku mou fu'u maheni 'aupito- teke fakatokanga'i koe nofo mali kotoa pē kuo pau ke 'i ai pe 'a e faingata'a tenau fe'ao pea mo ia. He 'oku 'ikai ha nofo mali ia 'e haohaoa he 'oku 'ikai ha taha ia 'e haohaoa. Ka koe tokolahi e ngaahi matu'a mali 'oku' ma ngāue pea mo kinautolu 'oku nau sio ki he anga 'enau nofo mali' 'o hangē nai 'oku fakapaalataha pe 'oku poliō'. Pea 'oku nōmolo 'aupito pē ia ke mali ha ongo me'a ta'e haohao, ke kehekehe e anga 'ena vakai ki he anga 'o e mamani'. Pea 'i he 'ene pehee' kuo pau ai pē ke 'i ai 'ae feta'emahino'aki' moe palopalema 'i he nofo mali kotoa pē.

Ko 'etau fanongo pe ki he fo'i lea koe fakapalataha 'i hono ngaue'aki 'i he anga e nofo mali', 'oku 'uhinga ia ki ha fāmili 'oku 'ikai ke māfana ai 'ae 'ofa' pe 'oku 'alu ia ke movete pe holo ki lalo, pea 'oku 'ikai ko ha mea fo'ou ia ki he ngaahi fāmili'. 'Oku nōmolo 'aupito pē ia ke mali ha ongo me'a ta'e haohaoa mo matu'aki kehekehe 'aupito 'a hona 'ataakai', ke kehekehe e anga 'ena vakai ki he anga 'o e mamani'. Pea 'i he 'ene pehee' kuo pau ai pē ke 'i ai 'a e feta'emahino'aki moe palopalema 'i he nofo mali kotoa pē.

Ko e taimi pē kuo tukunoa'i ai 'e he ogo me'a mali' hona tefito'i kehekehe' kae toki faka'aonga'i pē he taimi 'oku hoko ai ha fa'ahinga me'a pe ko hai nai, 'oku ne hanga leva o fakatupunga ai ae ongo'i momoko pea ne maumau'i leva ai e melino moe mafana 'oe nofo mali'. 'O a'u pē ki ha nofo mali 'oku pehee 'oku māfana mo ma'uma'uluta, kapau pē he'ikai tena talanoa'i matu'aki lelei 'aupito pea mo tali hona kehekehe', 'e malava ai ke ne fakatupunga ai 'a e loto tāngia moe loto fo'i' i he nofo mali' pea 'e 'au ai ki ha tu'unga 'e toe vivili ange ai 'ae fiema'u ke motuhi ai 'ae vā 'o e nofo mali'.

'Oku lahi 'aupito 'a e ngaahi me'a tene fakatupu 'a e va 'oku 'ikai ke melino pea mo ha nofo mali 'oku 'ikai ke ngāue lelei, 'o hange koe fakamamahi 'i api', li'ekina 'i api', mo e 'ikai fa'a malava mapule'i kita ki ha me'a (addicted) pē ko ha palopalema fakaemo'uilelei 'ae atamai hange koe loto tangia, puputu'u pea mo ha ngaahi mahaki 'āvanga kuo osi fakamo'oni' fakafalemahaki. Ka 'oku 'ikai koe ngaahi 'uhinga' pe 'eni, ka 'oku pehee 'ehe ngaahi matu'a mali e ni'ihi 'oku

'uhinga 'a e maumau moe holo e mafana 'enau nofo mali koe'uhi koe 'ikai ke 'i ai 'ae femahino'aki pea oku ne tupu ai 'a e ongo'i taumu'avalea pea moe fakatupu loto mamahi. Koe ngaahi ongo kotoa ko'eni 'oku ne hanga ai 'o fakatupu ai ke ke ongo'i kiate koe na'a' ke mali moe tokotaha hala, pea koe founga pē nai keke hao ai mei he fa'ahinga vā fakatu'utamaki mo fakamamahi ko ia', koe māvae pe.

Ko e ngaahi nofo mali 'oku lelei ange honau vā fakamali', 'oku nau pehē 'oku nau faka'ehi'ehi mei he sio ki ha ngaahi tafa'aki kovi 'a honau ngaahi mali'. 'E laka ange ke tuku taimi ha ongo me'a mali kena tokanga ki ha founga ke na takitaha hoko ai koha husepāniti pe uaifi lelei 'i ha fakamoleki e taimi' he ita' mo tukuaki'i e mali' 'i he'ene ngaahi fakafōtunga hala'. Koe ngaahi nofo mali pehe' ni 'oku nau pehē ko e anga 'enau nofo mali' 'oku hange nai ha ipu 'oku fonu vaeua pē, he 'oku lahi ange taimi ke na fakatokanga'i ai hona takitaha malohinga ka e 'ikai ke na nofo ke fakatokanga'i pea fakavaivai ki hona vaivai'anga' 'o hange nai ha ipu kuo toe vaeua pe pea maha.

Ka koe ongoongo lelei', 'oku malava pē ke tau teuteu mo fakatupu ha vā 'oku toe lelei ange mo tolonga. Koe tokotaha kotoa pē 'i he vā hono kotoa, 'oku 'iate ia pē kene fili pe 'e langa 'a hona vaa' makatu'unga 'i ha'a ne sio ki he ngaahi tafa'aki lelei 'a hono hoa', pea malava ke liliu ai 'a e anga 'a 'ene 'ilo hake 'a e tokotaha koia', pe ko 'ene sio ki hono hoa' 'o hange nai ia ko hano makatukia'anga koe'uhi pe ko hono ngaahi vaivai'anga' 'E malava leva ke na fili fakatou'osi ke na langa hona vaa makatu'unga 'i hona ngaahi malohinga' kana ako mei hona ngaahi vaivai'anga'.

'E anga fēfē nai ke hoko e nofo mali 'o ha ongo me'a mali ko ha fa'ifa'itaki'anga lelei. Ko hono mo'oni, 'oku hange pē koe kakai 'oku nau tauhi faitotonu ke fakafonu 'a enau ngaahi vahehongofulu mo li 'enau me'a'ofa' 'i he loto 'ofa mo e fakamalo'ia, 'oku malava ke na pehe ko 'ena nofo mali ko hona fatongia ia ke na fakaho'ata ai 'a e imisi 'o e 'Otua ki he funga e mamani.

Koe ngaahi founga 'eni 'e 7 'e lava 'o tokoni ke fakatupu ha ngaahi vā lelei ange mo tolonga.

1. Koe nofo mali koe me'aofa ia mei he 'Otua. Ko e lahi ange 'a e taimi 'oku' ke sio ai ki ho nofo mali' ko ha me'aofa fungani ia mei he Otua, koe lahi ange ia e taimi 'oku' ke ongo'i fiefia ai mo ongo'i hounga'ia 'i ho'o nofo mali. Koe'uhi' 'oku natula pē hotau 'atamai' ke tui pē ki he me'a 'oku' ke ongo'i mo tala kiate koe, 'e fiema'u leva ke liliu e anga 'a ho'o sio ki ho'o nofo mali' pea ke pehē pē kia koe, koe nofo mali lelei a koe'. Kapau temo fakahoko ma'upē 'eni mo ho hoa', 'e kamata leva kemo fakatokanga'i pea 'e toe lelei ange 'a ho'o mo vā' pea 'e

kamata ke mo anga leva kiai. 'E tonu leva e lau 'ae folofola' 'i he tohi a Ma'ake 9:23 "Kapau 'oku' ke fa'a tui, 'oku fa'a fai 'a e ngaahi me'a kotoa pē kiate ia 'oku tui'".

2. Lotua Faka'aho 'a ho'o hoa 'ofa'anga' pea mo ho'o mo nofo mali'. Koe'uhi' koe 'Otua' na'a ne pule ke fakahoko 'a e mali', 'oku mahu'inga leva ke tau 'ai 'ae 'Otua' koe uhouhonga ia 'a hotau vā faka mali'. Ngaue 'aki leva 'a ho'o tui' 'i ha founga 'e malava ai keke kolea ai ki he 'Otua' ha loto 'oku fa'a kātaki mo ha loto 'oku holi ke mahino'i mo anga fakatōkilalo ki ho hoa 'ofa'anga'. Kapau 'oku' ke fa'a tui 'oku tokaima'ananga 'e he 'Otua' 'a e me'a kotoa pē, teke fiema'u leva keke tokanga ki ho'o lea mo ho'o to'onga 'oku fai ki ho hoa'. Ko hono 'uhinga' 'eni hono tohi 'e Ellen White 'i he 'ene tohi *The Adventist Home*.

"Koe taimi 'oku tupulaki ai 'a ho'o ofa ki he 'Otua', 'e toe fakautuutu ange mo loloto ange 'a ho'omo fe'ofa'aki 'iate kiate kimoua 'i ho'omo nofo mali' (p 106). Koia ai, ko ho'o lotu 'oku totonu ke fai', ke 'ae 'Otua' 'a ia 'oku mafai ke fai lahi hake 'aupito 'aupito 'i he me'a kotoa pē te tau kolea pē mahalo ki ai, 'o fakatatau ki he malohi 'a ia 'oku ngāue 'iate kitautolu. ('Efeso 3:20)

3. Ako pea fakaangaanga ke taukei he fetu'utaki femahino'aki ange. Ko kitautolu fa'ahinga 'o e tangata' 'oku tokolahi ha ni'ihi kuo 'osi taukei pē 'i he fetu'utaki' talu pē mei hono fanau'i mai. Ka 'oku 'i ai pē ha ni'ihi tokolahi kuo tupu 'iate kianautolu ha ngaahi 'ulungaanga kovi mo fakatupu palopalema ki he 'enau founga fetu'utaki'. Ko e ngaahi founga 'eni 'oku fakafe'iloaki mai ai 'ehe ongo me'a mali' loua pē 'ae vā 'oku lelei mo e vā 'oku kovi ki he 'ena nofo mali'. Koe 'uhinga' 'eni 'oku matu'aki fiemau ai ke kalusefai ai 'ehe ongo me'a mali' 'a hona kita' kae fai ha liliu ki he'ena founga fetu'utaki koe'uhi' ke 'iai ha laka ki mu'a 'a hona vā faka nofo mali'. Kapau pē 'e tuku ha taimi lahi 'ae ongo matu'a mali ke na takitaha fefakafanogo'aki mo feinga ke sio mei he tafa'aki moe founga 'oku sio 'aki 'e he tokotaha 'e taha', 'e malava ke lahi e ngaahi palopalema e solova ai. 'O hange koe akonaki 'a e tangata poto' 'i he'ene tohi 'i he tohi a Semisi 1:19: "... ke fakavave 'a e tangata kotoa pē ki he fanongo pea fakatuotuai ki he lea, 'o fakatotoka ki he 'ita'."

4. 'Ilo e me'a 'oku manako kiai ho hoa' pea hokohoko ke fai ia, 'Ilo foki e me'a 'oku 'ikai ke manako kiai ho hoa' pea fakamama'o mei hono fakahoko ia'. Kimu'a pea fakahoko e mali', na'e feinga e ongo kaume'a' ke na fakahā 'a hona 'ata lelei taha' ki he tokotaha 'e taha'. Na'a na takitaha feinga leva hona lelei taha' ha founga makehe ke fiefia ai hono kaume'a'. 'I he hili ange pe 'ae mali' pe koe 'uluaki sapate' pē, kuo tokolahi leva ha ngaahi matu'a mali kuo kamta ke

fakali'eli'aki leva e toe fakahoko e fanga ki'i founga makehe pehe' ni kae kamata leva ke hangē kuo mole atu e māfana na'a' na kamata 'aki hona vā fakakaume'a'. Kapau pe 'e fa'a ngāue'aki 'e he ngaahi matu'a mali' 'e lao koula 'oku taku 'o pehē "Koia, koe me'a kotoa pē 'oku mou loto ke fai 'e he kakai' kiate kimoutolu, kemou fai ia kiate kinautolu....." (Matiu 7:12) 'i he 'ena nofo mali', 'e tupulaki mo fonu 'i he fiemalie lahi moe fiefia 'i he 'Eiki'.

5. Fa'a fakamolemole. 'I he nofo mali' 'e lahi ha ngaahi taimi 'e hoko ai ha ngaahi vā tamaki pea 'e malava ke hoko ai ha mamahi fakaeongo. Pea 'oku 'ikai 'uhinga' 'eni ki he fa'ahinga fakamamahi koe kuo hulu tu'a atu- neongo koe taha pē 'eni e ngaahi makatu'unga kiai- ka koe me'a mo'oni pē 'eni 'oku hoko ki he 'ulungaanga 'o e tangata kakato ta'ehaohaoa'. Neongo 'oku 'ikai ke ke 'uhinga ke ke fakamamahi' 'e tokotaha 'e taha', ka 'oku fa'a fu'u totu'a atu 'a e lea moe to'onga 'oku fakahoko' pea hoko pē ia he taimi e ni'ihi ke hoko ai e fakamamahi'. Ko e 'uhinga ia 'oku fiema'u ai ke ke fa'a fakamolemole'. Koe konga faingata'a taha 'i ha'o 'ofa ki ha taha, ko e taimi keke fakamolemole' ai 'i ha'a ne fai atu ha kovi kia koe, ka ke manatu 'oku 'ikai ha 'ofa mo'oni kapau he'ikai ke 'i ai ha fakamolemole. 'Oku 'ikai 'uhinga e fakamolemole' ia ke hangee ha holoholo'anga' ke tukuange pe 'a e tokotaha 'e taha mei he 'ene loto popula'. Ka'oku hoko 'ete fa'a fakamolemole' ko ha kamata'anga ia 'o e fakalelei 'i he vaa mei' he mamahi 'a e loto' pea mo ha'o fiema'u ke sauni 'ae tokotaha na'a ne fai atu 'ae kovi kia koe'. 'Oku hoko foki e fa'a fakamolemole' ke toe fakavaofi' ange ai e vā kuo vā mama'o tupunga mei he vā tamaki na'e hoko'. Pea koia ai, 'e toki malava pē keke fakamolemole 'i he taimi 'oku' ke falala ai mo fakaongoongo ki he tatakai 'a e 'Otua ko Sisu Kalaisi na'a ne pehe 'i he Mati 6: 12, "Pea fakamolemole e mau angahala' 'o hange koe mau fakamolemolea 'akinautolu kuo nau fai angahala kiate kimautolu"

6. Ako keke Kata. Hange koe lau 'i he kuonga mu'a' "Koe kata', koe taha ia e ngaahi faito'o lelei ki he mo'ui'" 'oku kei fakamo'oni' pē ia 'i he 'aho ni. 'Oku fakapapau' i mai 'eni 'e he tafa'aki ki he mo'ui lelei 'a e 'atamai' mo e ngaahi neave 'a e sino'. 'Oku tokoni 'ae kata' ke fakasi'isi'i e loto mo'ua', toe malohi ange e ngaue 'ae kau sotia malu'i e sino', fakasi'isi'i e faingamālie ke ma'u ai e toto ma'olunga', faka vaofi' ange e vā e ongo me'a mali' pea tokoni ke kei māfana pē 'a e vā 'o e nofo mali'. 'Oku totonu leva ki he ngaahi matu'a mali kotoa pē ke na kumi ki ha me'a ke na kakata ai mo fiefia ai pea fakasi'isi'i 'a e loto mo'ua ki he fanga ki'i me'a ikiiki 'i he nofo mali' tene fakatupunga ai ha loto mamahi.

'Oku fakamanatu mai 'i he Palovepi 17:22 "'Oku tupu 'a e lelei'

'o hange ha faito'o mei he loto 'oku fiefia': ka 'oku fakamomoa 'a e hui 'e he laumalie kuo mafesi'."

7. Fai ha ngaahi to'onga 'e fakangalongata'a. Koe ngaahi vā hange koe vā 'i he nofo mali' 'oku hangē nai ko ha 'akauni pangikē. 'I he taimi 'oku' ke lea lelei ai mo fai lelei ki ho hoa 'ofa'anga', 'oku hange nai 'eni ha'o fakahū pa'anga ki he akauni fakaeloto'. 'Oku mo fakahoko ha ngaahi fakahū ki ho'omo takitaha 'akauni fakaeloto'. Ka 'i he taimi 'oku hoko ai e fakamamahi' pe ko ho'o ta'e tauhi 'a ho'o mo ngaahi palomesi', koe taimi ia 'oku hangē nai eni koe taimi 'oku ke toho ai mei he 'akauni fakaeloto'. Koe lahi ange e pa'anga 'oku fakahū ki he 'ete 'akauni pangikē', koe lahi ange ia 'ete pa'anga 'e ma'u'. Koe lahi ange pa'anga 'oku' te toho mei he 'akauni', koe si'isi'i ange ia e pa'anga 'i he 'ete 'akauni'. Kapau 'e lahi ange 'ete toho' 'i he 'ete fakahū ki he 'akauni fakaeloto 'a hoto hoa', 'e a'u ki ha tu'unga kuo nounou fakapa'anga ai pea tupunga leva ai ha mate pe holoa 'ae vaa'. Ko ia ai 'oku mahu'inga keke fakapapau'i 'i he aho ni keke fakahoko ha ngaahi fakahū pē tanaki fakaeloto ki he akauni fakaeloto 'a ho'o hoa 'ofa'anga'. 'I he 'osi ange koia', 'oku talamai 'i he tohi ki he kakai Kaletia 3:14 " Pea ke 'ufi'ufi 'aki 'a e ngaahi me'a ni kotoa pē 'a e 'ofa, 'a ia koe no'o 'o e haohaoa'"

'I he taimi 'oku tauhi fakamatoato ai ki ho lakanga fakatauhi', 'E fakaava 'e he 'Otua' 'a e matapa 'o hevani' pea hua'i hifo ha ngaahi tapuaki 'oku lahi 'aupito. 'I he taimi 'oku ke anga vaivai ai, anga malu, fai fakamatoato mo tauhi totonu 'i ha founga mokomoko moe anga fakatōkilalo ki ho uaiifi' pe husepaniti', 'E tapuekina 'o lahi 'aupito ho api' pea 'ikai ngata pē ai' ka 'e toe a'u atu foki ki he ngaahi 'api 'a ho'o kaunga'api', kainga ofi' pea moe kaungāmea'.

Fakapapau'i 'i ho'o loto' ke kamata ke fakahoko 'a e ngaahi founga 'e fitu (7) ko'eni' 'i ho'o nofo mali'.

Uili Oliva, (PhD CFLE) ko ha faifekau 'osi fakanofu, fale'i e kau faifekau, taukei 'i he ngaahi me'a fakasosiale moe mo'ui 'a e famili. Koe talekita ki he Potungaue 'a e famili 'i he 'ofisi lahi 'a e Siasi Ahofitu.

Ileini Oliva, (PhDc LCPC CFLE) koe fale'i fakapalofesinale ki he mo'uilelei, taukei 'i he tafa'aki faka'atamai, koe taukei 'i he ako ki he famili. Talekita he Potungaue 'a e famili 'i he ofisi lahi 'ae Siasi Ahofitu.

Ko'eku tukupa

Ke fakalalakaka 'a hoku va 'o fakatefito 'i he'eku tauhi fakamatoato mo faivelenga 'i he fa'a fakamolemole mo e 'ofa.

'Aho hono 4:

Tupulekina faka'atamai

By Julian Melgosa

‘Oku ‘i ai e kakai, ‘oku nau ‘osi ‘ilo pe ‘e kinautolu e fanga ki’i faito’o ke ngāue’aki ki he ngaahi fokoutua ‘o hange ko e langa kete, mamahi e kia pe ko e ongosia e uoua. Pea kapau leva ‘e a’u ia ki ha fa’ahinga tu’unga ‘oku ki’i ngali faingata’a ange ‘e fai leva e fekumi ki he ki ha toketā sino ke fai ha’ane faka’uto’uta. ‘E fai nai ha fekumi ki hā toketā faka’atamai kapau, ‘oku ongo’i hoha’a e atamai, fakakaukau mo ete toonga mou’i? ‘Oku’ou tui pe ‘ikai. Ko hono ‘uhinga ‘pē nai ko hotau ‘ulungaanga fakaetangata ko e mā. Ko e ngaahi fakatātāmahino ‘eni ‘a e ikai ke fakanaunau’i lelei kitautolu ke lava ke tau fehangaangai mo tala e ngaahi faka’ilonga ‘o e taimi ‘oku ha mai ai e ngaahi faka’ilonga ‘oku fekuki ha taha mo e hoha’a e sino , atamai mo e fakakaukau.

‘Oku ‘ikai totonu ke ngalo ia kitautolu ko hotau ngafa fatongia, ko e kau tauhi kitautolu ‘a e ‘Otua, ke tau tauhi ‘a e mou’i lelei, pea ‘e ikai ke lau ha taha ‘oku mou’i leli kapau ‘oku ‘ikai ke mou’i lelei e fakaeatamai.

Koehā e tupulekina faka’atamai?

‘Oku toko lahi fa’ahinga ‘a hotau sosaieti’ ‘oku nau sii ‘uesia he mahamahaki faka’atamai, pea oku hoko eni ke to e ‘uesia ai mo

ha fa’ainga kehe, ke mahamahaki mo honau ngaahi atamai.

Ko e tupulekina faka’atamai oku fakatefito ia he ngaahi tefito’i me’a mahu’inga e tolu ‘a ia ko etau ngaahi fakakaukau’, ko etau ngaahi ongo, pea mo ‘etau ngaahi to’onga fai.

Ko e tokotaha, oku tupulekina faka’atamai, ‘oku ola pea fua lelei ‘ene ngāue pea hā mai e mou’i fiefia. ‘Oku fiemālie pē ‘a e mo’ui tatau ai pē, pē koehā e tu’unga ‘o e mo’u’i ‘oku ‘i ai. Oku nonga pea fiemālie, ‘ikai ha ita e fisikitu’a, he ‘okú ne lava pe ‘o mapule’i ia.

Ko kinautolu ‘oku ikai ke nau tupulekina faka’atamai, fakaeongo mo fakaeongo, ‘a kinautolu ‘oku ha mai meia kinautolu e faahinga to’onga ‘o hangē koe sio pe ki he tafa’aki kovi, ‘o fai mei ai ‘enau fakamaau’i akinautolu, ko honau ātakai, kakai kehé, pea pehē foki ki he ngaahi me’a ‘oku amanaki ke hoko mai he kaha’ú. ‘Oku ‘ikai ke ngata ai, ko e fa’ahinga ko’eni, ‘oku nau mou’i hu’uhu’u ma’upē, pea ‘i he tami ‘oku ‘i ai ha palopalema ikai ke tonu ‘enau fakakaukau pea a’u pe ki ha taimi oku nau fai ai ha ngaahi tu’utu’uni ‘oku ‘ikai ke lelei.

Ko e fa’ahinga ‘oku palopalema fakaeongo, oku nau vave pe ki he ‘ita, ‘i ha hoko mai ha ki’i palopalema si’isi’, ongo’i vaivai, ma’u ‘a e ngaahi loto ‘oku kovi, ta’e fa’a kataki, vave ki he lotofoti, fa’a ita ma’upe moe loto ke fakafetongi kovi ‘a e kovi

pea ikai ngata ai 'ikai ha loto fie tokoni mo fie kaungā mamahi.

Ko kinautolu 'oku palopalema 'enau to'onga mou'i, oku nau ta'ota'ofi 'enau feohi mo honau ngaahi kaungāme'a pe maheni, 'ikai ke fakahoko 'enau ngaahi ngāue ki he lelei taha tatau pe, 'i he ngaahi ngāue'anga pea mo e fāmili. Ko e faahinga ko'eni, 'oku ikai ke kei 'ifo e kai pea ikai ifo mo e mohe pea 'oku nau maumau'i maupē 'a e ngaahi lao, pea ikai ke mou'i fiefia.

Ko e ngaahi 'elia 'e tolu ko'eni 'o e tupulekina faka'atamai', 'oku nau fekau'aki vāofi aupito. Ko 'etau ngaahi fakakaukau, 'oku' ne fakafou 'etau ngaahi ongo, pea mei ai leva 'oku fakaha sino mai leva ia 'i he'etau ngaahi to'onga mou'i.

'Oku hanga 'e he Tohitapu 'o 'omi 'a e ngaahi fēlalave'i ko'eni. Lea Fakatātā 23:7, "He koe ngaahi mahalo 'a hono loto'koia ai pe ia..". "'Oku fa'a kau ki he 'ilo 'a e tangata fakapotopoto', ka 'oku fakahā pē 'ehe vale' 'ene vale.

'Oku 'i ai foki e lave 'a e kaunganga Ellen G White ki he me'a ni, 'oku'ne pehē, "kapau 'oku hala 'ete fakakaukau', ko hala ai pe ia 'ete ongo. 'I he taimi leva oku fakataha'i ai 'ete fakakaukau' mo 'ete ongo', pea 'oku fakaho'ata mai leva ia 'i hotau ngaahi 'ulunga'anga mo e ngahi to'onga 'oku tau fakahoko.

Tauhi 'o e mou'i lelei fakaeatamai

1 Kolinitō 6:19, "Koeha?'ikai 'oku mou 'ilo, ko homou sino', koe faletapu 'o e Laumalie Mā'oni'oni, 'oku iate kimoutolu, 'a ia 'oku mou ma'u mei he 'Otua, pea 'oku 'ikai 'amoutolu akimoutolu?.' 'I he taimi lahi 'oku tau sio ai ki he veesi ko'eni, 'oku fekau'aki ia moe me'akai mou'i lelei 'oku tonu ke tau ma'u me'atokoni mai ai ikai ke ngata ai 'oku ikai ke ngofua ke tau ifi ha tapaka, pe inu olokaholo he oku ne hanga 'e ia 'o faka'uli'i 'e faletapu 'a e 'Otua. 'Oku 'ikai ke kau nai 'a e mou'i lelei etau ngaahi fakakaukau', 'i he ngaahi mahu'inga 'i he tempale 'a e Otua?

'I he tohi koia 'a Paula ki he Kainga lotu 'i Koinitō, na'a'ne fakalotolahi'i kinautolu ke nau mou'i ma'a tatau pe 'i he kakano mo laumalie. 'Oku fu'u fiema'u 'aupito ia ke fakama'a 'a e ngaahi kinoha'a 'i he'etau ngaahi mou'i'. 2 Kolinitō 7:1 "Koi a, e kainga ofeina, 'i he e tau ma'u 'a e ngaahi talaofa ni, ke tau fakama'a akitaotolu mei he 'uli kotoa pe 'o e kakao mo e laumalie, 'o fakahaohaoa 'a e ma'oni'oni 'i he manavahe ki he 'Otua".

Kuo fakafatongi'aki kitautolu 'e he Otua 'a e fatongia mahu'inga ko e kau tauhi kitautolu 'a e ngaahi koloa kotoa pe kuo hanga 'e he 'Otua 'o fakakoloa'aki kitautolu. 'Oku kau heni 'a 'etau ngaahi fakakaukau', ngaahi ongo' pea pehē foki ki he'etau ngaahi to'onga mou'i. 'Oku 'i ai foki 'a e lave ki heni 'a Ellen G White, 'oku'ne pehē, ke tau ngāue'aki 'a e ngaahi me'a kotoa pe

kuo hanga 'ehe 'Otua 'o tuku mai kia kitautolu, ke ngaue'aki ia ke ne pule'i mo teuteu'i hotau ngaahi fakakaukau.

Tauhi 'a hotau ngaahi fakakaukau

Ko e mou'i lelei 'a hotau 'atamai pe fakakaukau oku fakatefito ia 'i he founa ngaue 'a etau ngaahi fakakaukau. Tau fakatātā'aki 'e loto hoha'a. 'I he taimi lahi 'oku tau nofo hoha'a mo tokanga ki he ngaahi me'a mahu'inga 'o e mou'i, 'o 'ikai ngata pe ia kitautolu ka oku tau toe hoha'a foki kia kinautolu 'oku tau 'ofa ai. I he taimi lahi 'oku tau to e nofo 'o tokanga pe ko e hā ngaahi me'a 'e lava ke solova'aki 'e ngaahi fe'atungia 'o emou'i. "I he taimi lahi 'oku hoko e ngaahi fakakaukau mo e ngaahi hoha'a ko ia', ke 'o a'u ai ki ha tu'unga 'oku 'ikai ke toe lava 'o pukepuke 'ete fakakaukau, pea to e kovi ange ia he ngaahi me'a 'e ngali 'e hoko mai he kahau. Ko e ngaahi fakakaukau pehe'ni 'oku fiema'u ia ke tukuange ia 'i he vave taha 'e malava koe'uhi ke ta'ota'ofi ha ngaahi palopalema 'e malava hoko. Ko e vave ange hono tukuange', ke sai ange ia.

Koe'uhi, ko e tauhi au ki he'eku ngaahi fakakaukau', 'oku fiema'u ai ke fai ha fekumi ki ha ngaahi founa e lava ke ne hanga 'o fakasi'isi'i 'a e ngaahi fakakaukau 'oku fonu he uli mo e kinoha'a 'o e mou'i. 'I he tokoni 'a e 'Otua', 'e malava ke tuku taha 'eku fakakaukau ki he ngaahi me'a 'e tupulekina ai 'eku fakakaukau. 'E hoko 'etau lau e ngaahi tohi tohi 'a e Saame mo e ngaahi tohi 'a Lea Fakatātā mei he Folofola ke ne hanga 'o tokoni'i ke li'aki atu e ngaahi fakakaukau 'oku 'uli mo kovi ka e ma'u ha fakakaukau 'oku lelei mo faka'ofa'ofa

Ko e me'a mahu'ing taha he kongā ko'eni, ko 'etau ngaahi fakakaukau 'oku hala 'oku fakaho'ata mai ia 'i he ngaahi to'onga mou'i 'oku ikai ke sai mo taau ki he anga e nofo e sosaieti. Ko e poini 'eni na'e 'uhinga mai ki ai 'a Sisu, 'i he'ene pehē, 'oku mei he loto 'a e ngaahi fakakaukau 'oku kovi, hangēko e fakapō, fea'uaki, kaiha'a, fakamo'oni loi. Ko e ngaahi me'a 'eni 'oku ne hanga 'o faka'uliki pe fakakonahi ha taha. (Matiu 15:19& 20). Ko e ngaahi mo'oni'i me'a 'eni te ne lava 'o tataki mo malu'i kitautolu mei he ngaahi nunu'a kovi 'o etau ngaue kovi.

Ko e tauhi 'o 'etau ngaahi ongo

Ko 'etau ngaahi ongo', 'oku mei muimui atu pe ia 'i he'etau ngaahi fakakaukau; ko e me'a ia 'oku mahu'inga ai ke tau lava 'o mapule'i 'etau fakakaukau ka lava ke tau ta'ota'ofi e ngaahi ongo 'oku ngali lavea ngofua. Ko e ngaahi ongo fakataau taha, 'oku fakatefito ia he 'ataakai 'oku tau 'i ai pea mo e kakai 'oku tau feohi mo ia, pea 'i he taimi ia 'e ni'ihi 'oku tupukoso hake pe ia 'o 'ikai ha fa'ahinga makatu'unga. Koe'uhi ko e tauhi kitautolu 'o 'etau ngaahi ongo, 'oku fiema'u ia ke tau ako ki ha ngaahi founa te ne lava 'o mapule'i mo liliu 'a e ngaahi ongo 'oku 'ikai

ke sai, ki ha ngaahi ongo 'oku lelei mo sai. Pea 'e to e kau lelei pe foki 'eni ke te lava 'o makataki'i ha ongo fakamamahi 'oku 'ikai ke lava 'o ta'ota'ofi aki ha'ate ohi mai ngaahi 'amanaki 'oku lelei, 'o hangē ko ia kuo 'omai 'e Sisu .

Ko e kongā tohi 'e lava ke tokoni ki he ngaahi ongo 'oku kovi', ko e tohi koi a 'a Sione 16:20-24. 'Oku talanoa ai 'a Sisu ki he ngaahi filifili manako 'o e mou'i, hangē ko hono tukuhifo 'a e kau akonga', 'i he taimi na, a nau fai lelei ai. Na'e palomesi 'e Sisu kia kinautolu koenau mamahi', 'e liliu ki he fiefia.

Na'a ne 'osi fakamahino mai kuo pau pe ke 'i ai e mamahi ka 'i he taimi tatau pe 'e vave mai pe 'a e tokoni 'o fakatatau ia ki he taimi 'oku fanau'i mai ai 'e hā fa'ē ha'a ne tama, ko e mamahi 'e taimi nounou pe , 'i he taimi pe kuo fa'ele'i mai ai 'ene tama 'oku 'i ai leva 'a e fiefia mavahe.

Na'e 'osi afio'i pe 'ehe 'Otua ia 'a e ngaahi mamahi te tau fou mai ai, pea mo e kaunga 'a e ngaahi me'a 'i he kuohili' ki he ngaahi mamahi ko'eni. Na'a'ne 'osi fakapapau'i mai ko e ngaahi mamahi kotoa ko'eni 'e mole kotoa ia . 'Oku hanga 'e Sisu 'o 'omai 'a e fo'i fakakaukau, te ne foaki 'a e fiefia ta'e ngata ki he'ene fanau' 'i he taimi te ne to e hā'ele mai ai, pea 'e 'ikai ha toe taha te ne lave 'o to'o ia (v22)

Tauhi 'o 'etau ngaahi to'onga mou'i

Ko e ngaahi me'a oku ha mai mei he'etau ngaahi to'onga ou'i ko e ola ia 'o 'etau ngaahi fakakaukau mo 'etau ngaahi ongo, ko e me'a ia 'oku mahu'inga ai ke tau lava lelei o mapule'i 'etau ngaahi fakakaukau. Ko etau ngaahi to'onga 'e malava ke ne ai kinautolu ke uestia 'etau ngaahi ongo mo 'etau ngaahi fakakaukau. Fakakaukau angē ki ha taha kuo ma'uma'unimā ia 'i ha fa'ahinga to'onga. Ko ha taha ku ma'uma'unimā 'i ha fa'ahinga me'a, 'oku vave ia ke ita pea 'ikai ke lave 'o mapule'i kita. 'I he taimi 'oku nau toutou fakahoko ai e ngaahi me'a ko'eni 'e lava ke hoko ai ha ngaahi palopalema 'i he famili, ngaahi 'ofa'anga pea ki he sosaieti foki. 'Oku 'i ai foki e tokolahi ia 'oku nau tui kinautolu 'oku 'ikai ke hoko 'eni ia ko ha palopalema koe'uhi 'oku 'ikai ke nau ngāue'aki e kava mālohi, pe ko e faito'o konatapu. Ka 'oku 'i ai e ngaahi me'a ia 'oku ne ma'uma'unimā 'etau ngaahi to'onga mou'i, hangē koe ponokalafi, pele pa'anga, pea mo e ngaahi va'inga 'o ngāue'aki e initaneti. Ko e taimi 'oku ma'u ai kita 'ehe ngaahi me'a ni oku faingata'a ke to e tuku'ange, pea 'e hoko leva ia koe palopalema, 'i he taimi 'oku tau fai ia 'o tōtu'a 'o ikai lava 'o ta'ota'ofi.

Io, ko e tupulekina mo mou'i lelei fakaeatamai koe taha ia e ngaahi koloa mahu'inga na'e foaki mai kia kinautolu 'e he 'Otua'o tatau pe 'eni ia moe ngaahi taleniti. pa'anga, koloa kuo

foaki mai kia kinautolu. Ko e ngaahi koloa kotoa ko'eni 'oku foaki mai kia kinautolu ke tau fakalangilangi'i ai hotau 'Otua pea mo ngaue'aki ia ki he kakai kehe'.

'oku fiema'u ia ke tau ilo a e ngaahi founa ke tau fakatupulekina, pea ke tau 'ofa'i pea ikai ngata ai ka ke ngāue'aki ia 'ki he ngaue 'a e 'Otua, 'a ia ko e ngāue ia ke muimui ki ai 'a e faahinga 'o e tangata, hangē koi a 'i he tohi 'a 1 Pita 4:10, "Pea hangēko ia k ma'u taki taha 'a e foaki, ke pehē hono fengāue'aki ia iate kimoutolu, o tāu mo e kau tauhi lelei 'o e 'ofa lahi 'a e 'Otua.

Julian Melgosa is an associate director for the Education Department of the General Conference.

Ko'eku Tukupā

To establish one new
healthy habit, in order
to better serve the Lord
with my mind.

'Aho 5

'O ka ke
ka lotu ki
ha ngaahi
laumalie, Ke ke
ma'u 'a e Tui

Fa'u 'e Ramon Canals

Kuo 'i ai nai ha taimi kuo ke kole ai ki he 'Otua ha me'a 'oku ke fiema'u vivili, pea ke situ'a koe mei he 'Ene tali lotu, makatu'unga 'i hono fakakuihi koe 'e ho'o ta'e tui? Kuo ke 'osi lotu nai ki he 'Otua 'i ha'o fiema'u pea ke fakasitu'a'i 'e koe 'a e tali lotu 'a e 'Otua na'a Ne fakahoko? Na'a ku fakahoko 'a e me'a tatau 'o ta tu'o lahi. 'I he ngaahi ta'u kuo mahili atu, na'a ku 'a'ahi atu ai ki he taha 'o e komuniti na'a ku ngaue kiai, iI ha taumu'a, ko e fakahoko 'o e ako tohi tapu ki he teuaki 'o ha malanga faka'evangelio. Na'a ku lotu lahi ki he 'Otua ke Ne tataki mu'a au ki he kakai totonu 'oku nau fu'u fiema'u 'a 'ene ongoongo lelei. 'A e kakai kuo Ne 'osi polo'i. 'A kinautolu 'oku nau fiekaia mo fiema'u 'a e mo'oni. 'Oku 'ikai keu manako ki ha fakakikihi fekau'aki moe ngaahi tefito'i tui kehekehe 'oku kau kiai 'a e kakai 'o e komiuniti. Ko e tumu'aki 'o 'eku ngaue, koe tauhi 'o 'ene kosipeli, mo hono vahevahe atu ki he kakai, 'a e 'Eiki ko Sisu Kalaisi.

Na'a ku fu'u 'ohovale 'aupito 'i he tali lotu 'a e 'Otua ki he me'a na'a ku kole ki Ai. Na'a ne tataki au 'o fakatatau ki he 'eku lotu, moe ngaahi makatu'unga na'aku fiema'u, tuku kehe na'e 'ikai koe fakakaukau 'eni na'a ku mahalo kiai. Na'e 'Ikai teu 'ilo'I 'a e fefine ni ko ha taha 'oku tui 'Otua.

Koe fe'iloaki faka'otua 'ikai 'ilo'i

'I he lolotonga 'ema fononga atu mo hoku kaungame'a ke 'a'ahi ki he ngaahi 'otu kaunga'api, koe kumi ha ni'ihi 'oku nau fie kau ki he ako tohitapu, na'a ma a'u mai ai ki ha ki'i 'api 'oku makehe atu peia mei he toenga 'o e ngaahi 'api ne ma 'osi fou mai ai. Ko e fale ni na'e 'i ha fotunga hange tofu pe ko ha pilamita. Koe lanu 'o e ta'ata'a na'e meimei ke ngaue'aki 'i he fale ni, 'a e puipui,

matapa 'o e fale moe ngaahi matapa sio'ata.

Na'e 'ikai teu fu'u angai ki ha 'api pehe ni. 'I he 'eku tailiili, na'a ku ala atu ai 'o lomi'i 'a e fafangu ki he matapa 'o e fale ni. Fakafokifā pe ko ha fefine tupu lahi, pea ha faka'ofu'ofa na'a ne fakaava mai 'a e matapa. 'I he momeniti ko'eni na'a ma fakakaukau ai, "fefe kapau te ta tafoki 'o lue foki mei he fale ni"? 'Oku 'ikai koe 'uhinga 'ema

fakakaukau koe 'ikai ke hā matamatalelei mai 'a e tokotaha ni, 'ikai. Na'e hulu tu'a 'a e masani 'o 'ene ha mai 'i he taimi ne fakaava mai ai 'a e matapa. Kanoni 'aki, na'a ne vala mai 'aki 'a vala 'oku taau pe ke ne tui 'i fale pe 'o 'ikai hā mai 'aki kitu'a. 'I he'ema 'ohovale, ne puputu'u homa 'atamai pe te ma lea ki ai pe 'ikai? Na'a ma fakatalanoa atu leva lolotonga pe 'ema puputu'u 'o fekau'aki moe taumu'a 'ema 'a'ahi holo ki he 'otu kaunga'api, koe tufa 'ema tohi mo vahevahe 'a e 'Otua

'i he lotu. Tuai e kemo na'a ne pehe mai. "Mo hu mai ki fale ni". Na'a ma fesiofaki moe fifili lahi pea ne 'osi mahino pe ki he'ema fakakaukau kuo pau ke ma mavahe 'i he vave taha. Ka ne 'ikai tuku 'ene vilitaki ke ma hu ange ki hono fale. Ne kamata kema talanoa ki ha tali 'oku fakapotopoto pea ne 'ikai teu 'ilo ne ma fakakaukau pe ki he me'a tatau. Koe fale 'eni 'o ha fefine fe'auaki, pea koe fefine 'oku ma talanoa kiai ko ha fefine fe'auaki. Kuo pau ai ke ma fakavave atu telia ha ngaahi faingata'a 'e hoko, ka na'e kei vilitaki pe 'a e fefine ni ke ma hu ange ki hono fale.

Ne 'ikai toe fai ho ma loto, ne ma hu atu leva ki he loto fale 'o e fefine ni ka 'i homa lelei taha ke 'oua te ma to ki ha faingata'a. Na'e fakaava leva 'ema folofola pea kamata ke ma talanoa fekau'aki pea mo Sisu. Hoko atu 'ema talanoa kau ki he 'Otua, koe 'Eiki ia 'o e 'Univeesi na'e foaki mai 'Ene mo'ui ke fakahaofi 'akitautolu. Ne hoko atu 'ema talanoa fekau'aki moe 'Otua, koe 'Otua 'ofa, pea 'e vave pe ha'ane toe foki mai ke ma'u 'a 'ene kakai ki he 'api kuo Ne teu'i. Lolotonga 'emau potalanoa, ne ta'ofi mai 'e he fefine ni 'e ma talanoa pea hu fakavave atu kitu'a mei he lotofale netau 'i ai. Taimi nounou pe kuo ne foki mai kuo tui mai 'a hono kofu fakamatapule. Ne 'ikai te ma toe lea ka ma fakalongo pe 'o fakakaukau koe ha e me'a 'oku hoko. Koe me'a pe na'a ma talanoa kiai koe 'Eiki- ko Sisu Kalaisi, ka na'e ngaue 'a e laumalie ma'oni'oni 'o Ne alasi 'a e loto 'o e fefine fe'auaki ni. 'I he hoko atu 'emau ako tohitapu, na'a ku fakatokanga'i atu na'e kamata ke ne lo'imata'ia. Na'e 'ikai teu 'ilo fakapapau pe koe ha e makatu'unga 'o 'ene tangi. Na'e kamata leva ke fakatalanoa mai 'a e fefine ni ki ha ngaahi me'a

ta'e amanekina. 'I he pehe 'a e fefine ni, na'a ne lotu ki he 'Otua ke ne fakaha mai ha taha ke tokoni kiate ke ne 'ilo lahi ki he founga 'o e lotu moe ako 'o 'Ene folofola. Na'e 'ikai teu tui ki he me'a neu fanongo kiai. Koe taha 'eni e me'a neu lotu kiai, ki he 'Otua ke Ne tataki atu au ki ha taha kuo ne 'osi polo'i mo teu'i, pea na'a Ne fakahoko ia. Ka koe'uhi ne 'ikai teu ma'u 'a e sio faka-e-'Otua ne fakakuihi ai au 'e hoku mata keu sio 'o 'ilo'i 'a e fiema'u vivili 'a e fefine ko'eni.

'I he taimi 'oku ke lotu
ai kiha laumalie, tui
mo falala 'e hanga
'ehe 'Otua 'o me'a
ngaue'aki koe keke
hoko ko ha fakamo'oni
kihe ni'ihiki kehe.

Koe tui tupunga mei he teu tangata 'a e 'otua

Na'e tali 'e he 'Otua 'a 'eku lotu 'o ne tataki atu au ki he 'api totonu. 'I he taimi tatau pe na'e tali lotu 'a e 'Otua ki he fefine ni 'i hono 'ave au keu ako kiate ia 'a e folofola 'ae 'Otua. Na'e mei mole 'a e faingamalie ko'eni tupu pe mei he 'eku fakamaau'i 'a e tokotaha ni mei he me'a na'a ku mamata atu kiai 'i hono fotunga. Ko e

fefine hoihoifua ni ko Betty 'a hono hingoa, na'a ne kau atu ki he fuofuo kaniteiti ke ne fou 'i he vai 'o e papitaiso fakataha moe kotoa 'a hono famili 'i he malanga faka'evangelio na'e fakahoko. Na'e 'I ai foki mo hono 'ofefine ta'u 21 na'e kau moia 'i hono papitaiso, ko Cindy 'a hono hingoa. Na'a ku fetaulaki mo Cindy 'i he ngaahi uike kuo mahili atu 'i St. Louis. Ko Betty ko hono ta'u 47 'eni pea 'i ai mo ha'ane ki'i fanau 'e toko 2. Na'a ma fe'iloaki pea mo Betty pea ne talamai kiate au, "Oku ou fakamalo lahi kiate koe ko ho'o hoko koe fakamo'oni ki hoku ki'i famili. Talu 'eku tupu koe toki hoko 'eni ha me'a lelei mo faka'ofu kiate au mo hoku ki'i famili". Na'a ku ongo'i mafana 'aupito. Koe taha 'eni ha ngaahi talanoa fakalotolahi kiate au, pea ne 'omai 'eia mo ha toe ivi makehe keu toe hokohoko atu 'aki 'a hono tufaki 'atu 'a 'ene folofola peau hoko ai ko ha fakamo'oni ma'ae 'Eiki 'a ia 'oku 'o'ona 'a 'eku mo'ui.

'Oku ou ako mei heni ha ngaahi leseni mahu'inga 'e tolu (3):

1. 'Oka ke ka lotu, ke ke tui 'oku tataki koe 'e he 'Otua ki ha feitu'u totonu. 'Oua na'a ke fakamaau'i ha ni'ihiki mei he fotunga 'oku ke mamata atu kiai.
2. 'Oka ke ka lotu, ke ke tui na'e mu'amu'a 'a e 'Otua 'o tofa hala ma'au.
3. 'Oka ke ka lotu, keke tui 'oku me'a ngaue'aki koe 'e he 'Otua, keke hoko ko'ene fakamo'oni.

'Oku tau ako kotoa pe 'a e ongoongo lelei 'o e 'Otua mo 'ene kosipeli mei he kalisitiane.

Fakaa'u 'a 'ene palani

Neu toki lave'i 'a e 'elito 'o 'ete hoko ko ha fakamo'oni ma'ae 'Otua, hili 'a 'eku mamata tonu ki he liliu mo'ui kuo Ne fai. Ke te hoko ko ha tokotaha fakamo'oni ma'ae 'Otua, koe taha ia ha ui mau'olunga ke ma'u 'e ha taha. Tatau aipe kapau ko ha tokotaha 'enisinia koe, pe ko ha neesi, toketa, faifekau pe ko ha tauhi 'ofisi, 'oku fiema'u pe ke ta fakama'unga pe ki he 'Ene mo'oni pea ke tau hoko ko'Ene kau fakamo'oni. Pe ko ha lahi koe pe si'i, tangata pe fefine, pe koe ha pe tu'unga 'i he sosaieti 'oku ta 'iai, ko koe moau, kuo fili pea ui kitaua ke ta laka atu 'o vahevahe 'a e ngaahi tali lotu 'a e 'Otua kuo ne fai ma'a kitaua.

Ngaahi 'uhinga 'e Nima (5) 'a e mahu'inga 'e ta hoko ko ha fakamo'oni ma'ae 'Otua:

1. 'Oku ne fakafonu 'a ho lotu 'aki 'a e fiefia fakalangi.

Ke hoko 'eta mo'ui ko ha fakamo'oni ma'a Sisu ki he ni'ihiki kehe. 'I he ha? 'I hono talaki 'a e ngaahi me'a fakafo kuo fai 'e he 'Otua ki ho'o mo'ui. 'Oku 'i ai pe 'a e fiefia makehe ia 'oku te ma'u 'i hono vahevahe atu 'a e misiona 'o e 'Otua. Ko'ete ngaue vaofi moe 'Otua ke fakahaofi ha ngaahi laumalie ma 'a hono pulenga'aga ko e taha ia 'o ha me'a fakafiefia. "Oku 'ikai ke toe 'i ai ha me'a 'e mavava ai 'a lotu Langi ka ko ha laumalie kuo fakatomala pe ta foki kia Kalaisi.

2. 'Oku tau teuteu ha faingamalie ki he fakamo'ui.

'Oku tau 'oange ha faingamalie ki he ni'ihiki kehe kenau toe ofi ange ki he Fakamo'ui, 'i he ha? 'I he taimi 'oku tau vahevahe ai 'a Sisu Kalaisi mo 'Ene 'ofa kia kinautolu. "He koe me'a lelei 'eni, pea 'aonga 'i he 'ao 'o e 'Otua ko ho tau Fakamo'ui; 'A ia 'oku finangalo ke fakamo'ui 'a e kakai kotoape, pea ke lava'i 'a e 'ilo'i 'o e mo'oni" (1 Timote 2: 3,4, Koe Tohi tapu Katoa). 'Oku fiema'u ke tau 'oange ha nau faingamalie kenau tali ki he ui 'a e Laumalie Ma'oni'oni. 'I he lolotonga 'etau ma'u 'a e faingamalie, tuku mu'a ke tau hoko ko ha fakamo'oni ma'a Sisu Kalaisi.

3. 'Oku 'i ai 'a e fiefia makehe 'i Hono lotu ('Otua).

'Oku 'ikai ke toe 'I ai ha me'a 'e nekeneka ai 'a hotau 'Otua ka koe li'oa 'etau ngaahi mo'ui ma'ana. "Oku ou tala atu kiate kimoutolu, 'Oku pehe 'a e fiefia 'I he 'ao 'o e kau 'angelo 'a e 'Otua 'I he fakatomala 'a e angahala e toko taha" (Luke 15:10, Tohitapu Katoa).

4. Te tau hange koe 'Otua 'o fakahaofi Laumalie. Na'e fiema'u 'e he 'Otua 'a 'ene kau Tisaipale/ Akonga ke hange tofu pe ko Ia. "Pea pehe 'e ia kiate kinaua, Muimui 'iate au, pea teu ngaohi 'akimoua koe toutai tangata" (Matiu 4:19). Ko'etau kau atu ki hono feia 'o e misiona mau'onga 'a e siasi moe 'Otua 'oku ne tokonia kitaua ke ta hange tofu pe koe 'ulungaanga 'o e 'Otua.

5. 'Oku ta faitotonu ki he faitu'utu'uni 'a e 'Otua:

Na'e finangalo 'a e 'Otua ke fakakakato 'a e taumu'a 'o 'Ene 'i mamani 'i he tokoni 'o 'Ene kau Tisaipale. "Koia ke 'alu 'akimoutolu, 'o fakalotu'i 'a e ngaahi pule'anga kotoape, 'o papitaiso 'akinautolu 'i he huafa 'o e Tamai, mo e 'Alo, mo e Laumalie Ma'oni'oni: 'O akonaki atu kiate kinautolu ke nau tokanga ki he ngaahi me'a kotoape 'a ia kuo fekau kiate kimoutolu: Pea vakai, 'oku ou 'iate kimoutolu ma'u aipe, 'o a'u ki he ngata'anga 'o mamani, 'Emeni (Matiu 28:19,20, Tohitapu Katoa).

'Oka ke ka lotu ki ha ngaahi laumalie, ke ke ma'u 'a e tui. 'Oku tali lotu ma'u pe 'a e 'Otua. Hili 'a hono fanau'i mai 'aki tautolu koe kalisitiane, tuku ketua hoko ko ha kau ngaue fakamisinale. 'Oku tau mo'ui 'i he mamani ko'eni 'i ha 'uhinga pe 'e taha, Ke tau hoko ko ha fakamo'oni ki he 'Otua fakafo 'o e 'Univeesi.

Ramon Canals is the ministerial secretary of the General Conference.

Ko 'eku ngaue ke fakahoko

Ke fakamavahe'i ma'u pe ha taimi 'i he uike kotoa, ke vahevahe 'a 'Ene ongoongo lelei 'i he ako 'o e folofola, 'i ha fanga ki'i kulupu iiki, pe ko ha founa makehe 'e malava ke si'i kau ai ha ni'ihiki kehe.

'Aho 6

Tauhi 'o e Sāpate

Fa'u 'e Hiskia mo Ellen Missah

Oku ui 'akitautolu ki he mahu'inga 'a hono tauhi 'o e Sāpate' 'aho hono fitu 'o e uike. 'Oku lelei foki ke tau toe siofi 'a e anga 'o 'etau tauhi 'a e 'aho ma'oni'oni, koe'uhi 'oku 'i ai 'a 'ene kaunga lahi ki he 'etau ngaahi mo'ui.

Ko 'eku a'usia

'I he 'eku fa'u 'a e tohi ni, 'oku 'alu 'eku fakakaukau ki he ngaahi taimi fakafiefia 'o 'eku kei tupu hake mo 'eku ongo matu'a, mo e founa 'a hono tauhi 'o e Sāpate, 'a ia na'e angamaheni ki ai homau famili 'o lahi hake 'i he ta'u 'e 50. Ko e tapuaki ia ki he 'eku mo'ui 'a 'eku a'usia 'a e ngaahi taimi fakalata 'o e teuteu ki he kamata mo hono talitali 'a e 'aho mavahe 'o e Sāpate.

Ko e ngaahi tu'utu'uni 'eni ki he Sāpate 'i homau 'api:

'I he 'aho Sāpate, 'oku 'ikai ke fai ha haiane vala, fakamaau fale, pe ko ha feihaka. Kimu'a ke tō 'a e la'aa' 'i he 'aho Tokonaki, kuo pau ke maau 'a e me'a kotoa hono teuteu'i, 'o hangē ko hono haiane mo hono teuteu'i 'o e teunga ki he lotu', pea mo hono teuteu 'o e me'atokoni ki he Sāpate. Pea 'i he taitō 'a e la'aa' ki he hihifo, na'e fakatahataha'i mai he'eku tangata'eiki 'a 'ene fanau mo e toenga 'o e fānili ki he lotofale, 'a ia na'a mau nofo ai 'o hiva 'a e ngaahi hiva fakalotu, lau Tohitapu, lau veesi lauloto, lotu, pea faka'osi 'aki 'emau lau fakataha 'a e lotu 'a e 'Eiki. Hili ia, te mau pikinima takatakai mo fakafe'iloaki ki he taha kotoape 'a e Sāpate. Na'a mau pehē, "Sāpate fiefia, Sāpate fiefia, 'ofa ke ke ma'u ha Sāpate fiefia." 'I he tō 'a e la'aa', na'a

mau ongo'i 'a e fiemalie 'i ho mau ngaahi lotu mo homau 'api. Ko e ki'i founa ia na'e ngāue'aki homau famili 'i hono talitali 'o e Sāpate.

Na'aku manako ma'upē ki he Sāpate' 'i he 'eku kei tupu hake koe'uhi ko e ngaahi 'uhinga ko 'eni: 'Uluaki, 'e 'ikai ke fai ha ako, 'a ia 'e 'ikai ke fai ha sivi pe ko ha ngāue fakaako ke fai mei 'api. Ua, 'e 'ikai ke u toe fai ha ngāue 'i homau 'api. Tolu, na'aku fetaulaki mo hoku ngaahi kaungāme'a 'i he lotu pea lava ai ke mau talanoa. Pea faka'osi, ko e me'atokoni mavahe. Na'e teuteu ma'upē he'eku fine'eiki 'a e me'atokoni lelei mo mavahe ki he 'aho Sāpate.

Na'e hoko 'a e 'aho Sāpate ko e 'aho fakafiefia kiate kimautolu, kae tautautefito kiate au, ko e 'aho na'a mau tatali ma'upē ki ai. Ko e a'usia lelei 'eni 'oku nofo 'i he 'eku fakakaukau 'o a'u mai ki he 'aho ni. 'Oku ou fakahoko 'a e me'a tatau mo e founa tatau ki he 'eku fanau, pea 'oku nau toe manako foki ki ai.

'I he taimi ni, kuo nau 'osi ma'u famili, pea 'oku nau hoko atu 'a e founa tatau ki he 'enau fanau mo honau ngaahi famili.

Ko e talatukufakaholo 'eni 'oku ou tuku ki hoku hako ke nau muimui ki ai.

Ko e tauhi 'o e Sāpate 'i he Laumalie 'o e Kikite

'I he ngaahi tohi 'a 'Eleni Uaiti, te tau ma'u 'i ai 'a e ngaahi fakahinohino 'o kau ki he tu'unga 'o e Sāpate pea mo e ngaahi fale'i ki hono tauhi.

- "Kuo foaki 'e he 'Otua kiate kitautolu 'a e 'aho kakato 'e ono ke tau fakahoko ai 'etau ngaahi ngaue pea kuo Ne fakamavahe'i 'a e 'aho 'e taha ma'Ana. Ke hoko 'a e 'aho

ko 'eni ko e tapuaki kiate kitautolu—ko e 'aho ke tau tuku ki he tafa'aki 'a e ngaahi me'a kotoape 'o mamani pea fokotu'u 'etau ngaahi fakakaukau 'i he 'Otua mo hevani."

- "Kae lolotonga 'etau hū ki he 'Otua, ke 'oua na'a tau lau ia ko ha ngāue. Na'e fakatupu 'a e Sāpate ke hoko ko e tapuaki kiate kitautolu mo 'etau fanau. 'Oku totonu ke nau 'ilo 'a e Sāpate ko e 'aho 'o e fiefia, ko e 'aho na'e fakatapui 'e he 'Otua; pea te nau mo'ui 'aki 'o kapau 'e ako'i lelei kiate kinautolu. 'E malava ke 'ave 'e he ongo matu'a 'a e fanau ki tu'a ke nau mamata ki he 'Otua 'o fakafou 'i natula. 'E lava ke fakahā kiate kinautolu 'a e ngaahi matala'i'akau, 'a e ngaahi 'ulu'akau pea mo e faka'ofu'ofa 'o e musie, mo ako'i 'a e ngāue 'a e 'Otua' 'i he 'aho 'e ono, pea Ne malōlō 'i hono fitu 'o e 'aho, mo Ne fakatapui ia. 'I hono ako'i 'e he ongo matu'a 'a e ngaahi me'a ni ki he fanau, ko e taimi kotoapē 'e mamata ai 'a e fanau ki he ngaahi me'a 'o natula, te nau manatu'i 'a e Fakatupu 'o e ngaahi me'a kotoapē. 'E 'ave ai 'enau ngaahi fakakaukau ki he 'Otua 'o natula—'o fakafoki ki he fakatupu 'o mamani, ki he taimi na'e fokotu'u ai 'a e Sāpate, pea kalanga kotoa ai 'a e ngaahi foha 'o e 'Otua 'i he fiefia. Ko e ngaahi lesoni 'eni ke ne tohoaki'i 'a e fakakaukau 'o 'etau fanau."

Ko e Sāpate 'oku 'ikai ko ha'atau taimi, ka ko e taimi 'o e 'Otua. Kuo pau ke tau tauhi faitotonu 'a e Sāpate pea ke tau tuku 'a e taimi kiate Ia. Ka 'ikai, 'e lau ia ko 'etau kaiha'a 'a e taimi 'o e 'Otua.

Ko ia ai, ke tau tauhi 'a e Sāpate, koe'uhi 'oku mā'oni'oni ia; ko e faka'ilonga ia ki he 'Otua ko e Fakatupu pea ko kitautolu ko 'Ene fakatupu. Ko e me'a 'eni ke nofo 'i he fakakaukau 'o e ngaahi to'utangata.

Ko e Ngaahi Lelei 'o e Tauhi Sāpate

1. Fiefia 'i he 'Eiki. 'I he 'etau tauhi 'a e 'aho Sāpate, 'oku

tala 'e he folofola 'a e 'Otua ke tau lau 'a e 'Aho Mā'oni'oni ko e fakafiefia. 'Isaia 58:13, 14 – "Kapau te ke ta'ofi ho va'e 'i he 'aho tapu, pea 'oua na'a fai ki ho loto 'i hoku 'aho mā'oni'oni; pea ke ui 'a e 'aho tapu ko e fakafiefia, ko e 'aho mā'oni'oni 'o Sihova, ko e ongoongolelei; pea faka'apa'apa ki ai, 'o ta'efai ki ho ngaahi hala, 'o ta'efai ki ho loto, pea ta'elea'aki 'ae ngaahi lea 'a'au: Pehē, te ke toki fiefia koe 'ia Sihova."

Kuo tala 'e he 'Otua ke tau fiefia 'i he 'Eiki 'i he 'aho Sāpate. Ka ki he kakai 'e ni'ihī, kuo hoko 'a e Sāpate ko e kavenga, ko ha 'aho fakamamahi koe'uhi ko e lahi 'a e ngaahi tu'utu'uni 'a e tangata kuo tanaki ki he fekau 'o e Sāpate. 'I he ngaahi tu'utu'uni 'e 1,521 'o fekau'aki mo e Sāpate, ko e lahi taha 'o e ngaahi tu'utu'uni ko 'eni 'oku ne uesia 'a e faka'ofu'ofa mo e lelei 'o e Sāpate pea mo hono tauhi 'o ia. 'Oku ngāue'aki 'eni 'e Setane ko ha faingamālie ke ne tohoaki'i ai 'a e tokolahi mei he fiefia kuo foaki fakataha 'e he 'Otua mo e Sāpate.

2. Lavame'a. 'I he fekau 'o e Sāpate 'oku kau ai mo e tala'ofa 'a e 'Otua ki he lavame'a. "Pea te u ngaohi koe ke ke heka 'i he ngaahi potu mā'olunga 'o māmani, pea te u fafanga 'aki koe 'a e tofi'a 'o Sēkope ko ho'o tamai:" he kuo folofola pehē 'ae fofonga 'o Sihova" ('Isaia 58:14).

Kapau te tau tauhi faitotonu 'a e Sāpate, 'e fokotu'u kitautolu 'e he 'Otua ki he ngaahi potu mā'olunga 'o māmani pea fafanga 'aki kitautolu 'a e tofi'a 'o Sēkope. 'I hono fakalea 'e taha, kapau te tau tokanga mo tauhi 'a e 'aho Sāpate 'i he fiefia, 'e faitāpuekina kitautolu 'e he 'Otua. Te Ne fokotu'u hake kitautolu ki he tumu'aki 'o māmani, 'o hangē ko ia kuo tohi 'ia Teutalonome 28:13, "Pea 'e ngaohi koe 'e Sihova ko e 'ulu, ka 'oku 'ikai ko e hiku; pea te ke mā'olunga pe 'a koe, kae 'ikai te ke mā'ulalo; 'o kapau te ke tokanga ki he ngaahi fekau 'a Sihova ko ho 'Otua, 'aia 'oku ou fekau kiate koe he 'aho ni, ke tokanga ki ai 'o fai." Ko e pule'anga 'e tauhi mo tokanga ki he 'aho Sāpate te ne fakamo'oni kia Teutalonome 28:13.

3. Fiefia 'i he fakatupu. Ko e tohi hono ua 'oku ne fakahā mai 'a e 'Otua', ko natula. 'Oku pehē 'e 'Eleni Uaiti: "Ko e ngaahi naunau 'o natula ko e kau talafekau fakalongolongo ia 'o e 'Eiki, 'a ia kuo foaki mai kiate kitautolu ke ne ako'i 'a e ngaahi mo'oni fakalaumālie. 'Oku ne tala 'a e 'ofa 'a e 'Otua mo ne fakaha 'a e poto 'o e Tokotaha Tā-fakatātā." 'Oku hoko mai 'a e 'aho Sāpate mo e faingamalie lelei ki he ngaahi famili 'oku nofo 'i ha 'ataakai femo'uekina pea takatakai 'e he ngaahi ngaue'anga 'a e tangata ke nau 'ilo ai 'ae fakatupu. 'E malava ketau fakafeta'I ai mo fakamalo'ia'I ai 'ae tokotaha na'ane fakatupu 'a kitautolu moe mamani ko'eni, pea pehe foki ki he 'ene kei tokonia 'a e fa'ahinga 'o e tangata. 'I he 'ene pehe, 'oku lava ai ke fakamanatu faka'aho kia ki tautolu 'a hotau mahu'inga koe kau tauhi.

Koe ngaahi me'a 'eni 'e malava 'o tokoni ai kia kitautolu ketau toe vaofi ange ai pea mo ho tau 'Otua:

'Ahi ki ha paaka pe ko ha ngoue'anga 'o fakahoko ai ha ako Tohitapu.

Nofo 'i ha ve'e matatahi /liku/ vaitafe 'oku longonoa 'o fanongo ai ki he tafe 'ae vai moe fasi 'ae peau.

'Eve'eva ki ha ngaahi feitu'u ma'olunga hange nai ko ha mo'unga pea ke nofo hifo 'o sio ki natula.

Tokoto 'i he la'a ha lau momeniti si'i keke malava ai 'o 'inasi ha vitamin D.

Hiskia Missah, D.Min., is a retired Associate Stewardship Director at the General Conference.

Ellen Missah, PhD, is serving as an administrative assistant in Presidential at the General Conference.

Ko'eku Tukupu

Ke teuteu kihe Sapate lolotonga 'oe 'uike, pea mo faitotonu hono tauhi mo 'ofa he 'aho malolo.

Aho 7

Ngaahi ha ngaahi matapā (luva) 'i Hēvani.

Fa'u 'e Aniel Barbe

Kimui' ni mai, 'i ha hoata Sāpate na'a mau ma'u me'atokoni 'i homau ngaahi peleti manako ko e folofola pou pou fakalaumālie. Hili ha ngaahi taimi ne hoko atu e fepōtalanoa'aki ki he tu'unga koi a 'o e fakapale, me'a'ofa pea mo e tāpuaki.

'Oku hanga nai 'e he 'Otua 'o fakapale'i 'a e faitotonu pē 'oku fakatolonga nai 'a e me'a'ofa 'a e 'Otua' ki he kaha'u hoko mai'? Ko e hā nai e natula 'o e me'a'ofa 'a e 'Otua'? Fakalaumālie? Fakaetangata' pē ko kinaua fakatou'osi? Kapau nai 'oku 'i ai ha fakapale me'a'ofa ko e hā nai hono taumu'a'?

'Oku mālie e ngaahi tu'unga kehekehe 'oku hā ki tua meiatekitautilu. 'Oku vahevahe 'a e kau kalisitiane' ki he ngaahi tu'unga 'o e ngahi me'e'ofa 'a e 'Otua'. Ki ha ni'ihi, 'oku fakatefito kotoa ke talangofua ki he 'Otua nau toe 'inasi ha ngaahi tapuaki me'a'ofa 'oku toe lahi ange'. Lolotonga ia' 'oku teke'i 'e ha ni'ihi ia 'a e tefito'i tāpuaki lolotonga'. Na'e hoko ai 'a 'eku toe vakai ki he tohi koi a 'a Malakai 3: 10-12. Ko ha talanoa maheni eni 'a ia ko e tala 'o e ngaahi tāpuaki 'a e 'Otua' ma'a kinautilu 'oku nau totongi faitotonu 'a 'enau ngaahi vahe-hongofulu.

Hanga 'e Malakai 'o ngāue'aki e heliaki' ni "Fakaava kiate koe 'a e matapā 'o Hēvani" ke fakamatala'i e ola 'o e foaki kakato' 'o e vahe hongofulu' ma'ae 'Otua'. Na'e fa'a ngāue'aki 'e Mōsese

kimu'a 'a e ngaahi konga lea' ni "Ko e matapā 'o hēvani' na'e fakaava" (Sēnesi 7:11) ke fakamatala'i 'a e matangi mālohi ko ia na'e hoko lolotonga e 'aho 40 'oe lomaki'. 'I ha toe feitu'u pē na'a' ne ngāue'aki ha lea meimei tatau pē "Te u 'uha mai ha mā mei hēvani" ('Ekisotosi 16:14) ko e 'uhinga' 'eni ki he mana'. Ko e ngaahi tokoni 'o 'Isileli 'i he 'aho 'e 40. "Fakaava kiate koe 'a e ngaahi matapā 'o hēvani' 'oku' ne faka'ai'ai 'a e fakakaukauni".

Malakai 3:10 fakahaa'i ai ha ngaahi mo'oni fekau'aki mo e ola ma'a kinautilu 'oku vahe hongofulu totonu'. "Hua'i ki tu'a meiate koe ha ngaahi tāpuaki pehē". Ko e lēsoni ko eni 'oku' ne fakataha'i ia mo e palomesi 'a e 'Otua' ko ia 'ia Teutalōnome 28, 'oku hanga 'e he laine 'uluaki' 'o faka'ilo mai 'a e tokotaha te ne 'a'ana 'a e palomesi'; ko e fa'ahinga ko ia' 'e fai 'osikiavelenga 'ene talangofua ki he le'o 'o e 'Eiki ko ho'o 'Otua' pea' ke sivilivi'i lelei kotoa 'ene ngaahi fekau'. Ka hili ia' 'oku fakamatala'i e ngaahi tāpuaki. 'E fakaava 'e he 'Eiki' kiate koe 'ene koloa lelei', 'a e ngaahi fekau'. Ka hili ia' 'oku fakamatala'i e ngaahi tāpuaki. 'E fakaava 'e he 'Eiki' kiate koe 'ene koloa lelei', 'a e ngaahi hēvani' ke foaki 'a e 'uha ki ho'o fonua'. 'I he ngaahi fa'ahita'u' pea' ke tāpuaki'i kotoa 'a e ngāue ho'o nima' (veesi 12).

Lolotonga ko ia 'a e mu'amua mai 'a e 'ofa 'a e 'Otua' mo 'ene tāpuaki' 'i he vahe hongofulu'. 'Oku ongo fakalaumālie ange ke fakafeta'ia 'a e 'Otua' koene tāpuaki fakanaunau lahi kiate kinautilu 'oku totongi kakato 'enau vahehongofulu'. Na'e

fakapapau'i mai 'a e visone' mahino ko eni' "Kapau 'oku nau tau'atāina kakato ke tali e ngaahi tāpuaki' ko ha fakafua 'o māmani. Ko e ututa'u' na'e mei lahi ange pē lelei ange. Ko e ngaahi fiema'u' kotoa na'e mei feau 'o hulu ange. Ko e lahi ange 'ete foaki' ko e lahi ange ia e me'a 'oku ma'u mai'. Ko e me'a'ofa maonoonga 'a e kau faitotonu' ki he lolotonga' ni mo e kaha'u' ko ha mo'oni tu'uloa.

Ko e tāpuaki mahutafea 'a e 'Otua' 'oku 'ikai ke fakafou mai 'i ha kofukofu teunga. 'Oku' na faikehekehe mei he fakafo'ituitui' ki ha taha. 'E 'i ai e fa'ahinga 'e ni'ihi he 'ikai ten au kole kinautolu ki he mā (Saame 37:25). Lolotonga ia' 'oku 'i ai e ni'ihi 'oku nau fakafua 'o e koloa'ia lahi. 'Oku pehē 'e Ellen G. White 'i he'ene fakamatala' fekau'aki mo e faikehekehe ko 'eni'. 'E 'i ai e ni'ihi ten au ma'u 'o liunga teau 'i he mo'ui' pea mo e mo'ui ta'engata' pea mo e mo'ui ka hoko mai'. Ka 'e 'ikai ma'u 'e he tokotaha kotoa 'ene takiteau 'i he mo'ui' ni koe'uhi' he 'ikai ten au lava 'o matatali ia. Tau ma'u ha lololahi ke tau falala 'I he poto 'a e 'Otua'. Fakatatau ki he tohi koi a 'a Luke 16: 10-13 'oku pehē kapau he'ikai te mou lototō 'i he ngāue'aki ha koloa 'o ha taha kehe, ko hai 'e falala kiate kimoutolu 'o 'oatu 'a e koloa totonu'? Ko e faitotonu 'i he vahe hongofulu' 'oku' ne fakahaa'i te tau lava matatali e ngaahi tāpuaki 'a e 'Otua'.

'I he lolotonga' ni 'oku tau lele holo pē 'i ha ngaahi tofi'a ta'e'iloa. Tokolahi 'a e ni'ihi 'oku nau tofanga 'i he ngaahi nunu'a fo'ou 'o e mo'ui', 'a ia 'oku 'ikai teitei 'i ai ha'anau a'usia mo e 'ilo ki ai. 'I he ngaahi palopalema pehe' ni, ko e 'ahi'ahi' ke tatali 'a e vahehongofulu'. Ka neongo ia', 'oku fakapotopoto ange mo pau ke tau tauhi 'a e matapā 'o hēvani' ke ava ai pē kiate kinautolu?

Ko e palani malu'i 'a e 'Otua'

Ko e veesi hoko ko eni 'e ua 'ia Malakai 3: 11-12 pea tānaki atu ki ai mo e veesi 10. Malakai 3:11 'oku pehē "Pea te u valoki'i 'a e fai faka'auha' koe'uhi' ko kimoutolu pea 'e 'ikai te ne maumau 'a e fua 'o ho'omou kelekele'. 'Oku fakahā mai heni 'e Malakai 'a e fua 'a e malu'i 'o e 'Otua'.

'Oku ako'i kinautolu he mo'ui' ni 'oku 'ikai taau ki he fa'ahinga 'o e tangata' ke nau ma'u tāpuaki pē ka ke tau fakatolonga mo ma'u fiefia mo loto hangamālie e ngaahi tāpuaki ko ia'. 'Oku fakamatala 'e he palōfita 'e taha ko Maika' ko e nunu'a 'e taha 'o e ta'e faitotonu' "Teke tō kae 'ikai 'ikai teke utu' "Teke Malaki 'olive kae 'ikai pani'aki 'a e lolo mo e uaine fo'ou ka he'ikai t eke inu uaine (Malakai 6: 15).

Ko e ngaahi 'ata ta'e fakafiemālie ia 'o e mo'ui'. 'I he taimi koi a ne hiki ai e fānau 'a 'Isileli' ki Selusalema', lolotonga ia e katoanga fononga pilikimi'. Na'a nau hiva 'enau ngaahi hiva

'amanaki'anga loloto taha. Monū'ia' ka ko ia fulipē 'oku 'apasia kia Sihova' 'o ngāue 'a hono nima'. Te ke monū'ia pea 'e hoko 'a e lelei' kiate koe (Saame 128: 1-2). 'E hoko eni 'i he taimi 'e hanga ai 'e he 'Eiki' 'o kapusi 'a e tēvolo'.

Na'e lave 'a Sisu ki he mo'ui 'a e tēvolo' 'i he taimi 'oku' ne fakamanatu mai kiate kinautolu 'a e palani malu'i 'a e 'Otua'. Tala'ehai 'oku ha'u e kaiha'a' ki ha toe me'a ka ke kaiha'a pe tāmāte mo maumau. Ko Au' kuo' u ha'u ke mou ma'u 'a e mo'ui' 'o lahi 'aupito (Sione 10:10). Ko "kinautolu" 'i he veesi' 'oku 'uhinga ia ki he'Ene fanga sipi' kiate kinautolu 'oku nau 'ilo hono le'o' pea muimui kiate ia. (Sione 10:14) 'oku' Ne fakapapau'i 'a e malu mo e 'ofa 'oku lahi ange' kiate kinautolu 'oku nau fakafeta'ia kiate ia'. 'I he taimi 'o Malakai' na'e tō e kakai' he fehālaaki 'a e 'ikai ken au fakafeta'ia 'a e kakai' mo e kau taki' (Malakai 2:2). Ko e vahehongofulu' ko e fakahaa'i 'a e pule 'a e 'Otua' 'iate kinautolu mo e me'a hono kotoa. Ko ia na'a' ne fakangofua ai 'a Sisu ke Ne fakakau kinautolu 'i he'Ene ngaahi palani malu'i'. Ko e malu' i ia 'a e 'Otua' 'oku fu'u fiema'u ia ki he ngaahi taimi faingata'a ko eni'. Ko e hūfanga'anga ia 'a e 'Otua' kiate kinautolu mo ha mālohi. Ko e tokoni 'i he mamahi' 'oku mātu'aki ofi. Ko ia ai 'e 'ikai te tau manavahē neongo e liliu e māmani pea hiki 'a e ngaahi mo'unga' ki lototahi. Neongo e 'u'ulu mo hou e ngaahi peau' na pea ngalulu e ngaahi mo'unga' 'i he'ene mahakehake'. 'I ha māmani 'oku hoko hono ngaahi fakatau'anga 'I ha māmani 'oku fe'unuaki hono fakatau'anga' 'i he ta'u, kōviti 19, monkeu box 'oku fakalilifu, pea ko e totongi ki he mo'ui' 'oku mamafa.

Tāpuaki lahi ange ki ha taumu'a.

'I he tohi koi a 'a Malakai vahe 3 veesi 12. Pea 'e ui 'a kimoutolu ko e monū'ia e pule'anga kotoa pē he te mou hoko ko e fonua matamatalelei 'oku pehē 'e Sihova 'o e ngaahi kau tau'. 'Oku faka'aonga'i 'e he veesi ko 'eni' ha fakamatala 'e ua ki he tali 'o e ni'ihi kehe' ki he ngaahi kui faivelenga' pea 'e ui ko e fonua monū'ia mo fakafiefia. 'Oku faka'aonga'i 'a e lea 'oku ke monū'ia ki he fefine ikuna. 'I he tohi koi a 'a Lea fakatātā vahe 31. Na'e hoko ko e fakakoloa ki he'ene fānau' mo hono husepāniti . Ko e ngaahi fakahikihiki ko eni' na'e 'ikai ke makatu'unga 'i he'ene faka'ofa'ofa' pē talavou' pē ko e me'a 'oku' ne ma'u ka ko e ngāue koi a 'oku fakahoko', 'a ia na'e hoko ia ko e tāpuaki kiate kinautolu mo e ni'ihi kehe . 'I he'ene ngaahi ngāue lelei ko ia' ko e ngaahi fua hono nima' pea mo 'ene ngāue'.

Ko Mele koi a fa'ē 'a Sisu na'e ui foki e toko taha' ni ko e tāpuaki 'o fakafou ia 'i he'ene ngaahi tō'onga mo'ui fai feilaulau. Ko e māmani' 'e toe tāpuaki'i pē.

'Oku ui ha taha ko e monū'ia 'i he taimi 'oku hoko ai ha taha 'o makehe ko ha tāpuaki makehe ma'a ha taha. Ko e taumu'a eni 'o e ngaahi tāpuaki mahutafea 'oku tātaki mai'. 'Oku hanga 'e he 'apositolo ko Paula' 'o 'omi 'a e fakakaukau 'oku pehē "Ko e 'Otua' te Ne foaki atu 'a e ngaahi tapuaki 'oku' ke fiema'u'. Pea t eke ma'u 'a e mahu 'o e me'a kotoapē pea 'e fe'unga ke foaki ki he ngaahi ngāue lelei kotoa pē. Kia Paula', ko e tāpuaki' 'oku lahi ange mo e ngāue lelei.

Ko e tapuaki lahi 'a e tokotaha tui' 'oku 'ikai ke mo'ui ia 'o fakatatau ki he tu'unga 'o e ta'u' ka ki he tefito'i mo'oni mā'olunga pea 'ikai ke toe ngāue'i fēfē. Pea' ke fakamoleki lahi 'i he'etau mo'ui fakafo'ituitui ka ke ngāue'i lahi ke hoko ko e tāpuaki' 'oku 'ikai ko ha faka'osi ia hono faivelenga 'i he'etau ngaahi vahehongofulu'. Ka ko e hoko ko e founa lahi ki he tāpuaki'.

Ko e fōtunga 'o ha fonua faka'ofa'ofa 'oku talanoa ia ki ha fakalakalaka ki he fakamo'oni e ngaahi me'a 'e malava 'e he fānau 'a e 'Otua' pea mo e ni'ihi 'e hoko ko e ngaahi fiema'u, lolotonga koi a 'enau fiefia 'i he ngaahi tāpuaki mahutafea. 'E manakoa 'a 'Isileli pea mo faka'amu ki ai e ni'ihi tokolahi, pea koe ngaahi hako kotoa pē he pule'anga 'i māmani 'e faitapuekina. Pea 'e hoko eni 'o kapau t eke fai ki he'eku ngaahi lea'.

'Oku 'ikai ko e fakapale ki he faivelenga' 'a e fakafiemālie'i 'a

'etau ngaahi siokita', ka ko e hoko ko e fakamo'oni ki he lelei mo fai'osikiavelenga ki he 'Otua', 'i he taimi 'oku Ne 'omi ai 'a e tāpuaki'. 'Oku tau ma'u mo ha fiemālie ange ke tuhu ki he kakai' 'a e tupu'anga 'o e ngaahi tāpuaki kotoa pē.

'Oku pehē 'e Ellen G. White, kuo pau ke tau talaki e folofola ma'ae 'Otua' pea 'a'eva 'i he faingofua 'o e tui' pea ke foaki ki he 'Eiki' 'ene me'a 'A'ana. ' 'Oku fakapale'i 'a e kakai 'oku nau faivelenga 'i he vahehongofulu' 'i he taimi' ni pea 'i he ngaahi 'aho 'o e 'Otua .

Malakai 4, 3, 2. 'I he'ene hoko ko e 'Eiki 'o e ngaahi kau tau, 'eikitau mo e 'eikitau 'o e kau tau 'a e kau 'angelo' na'e 'ikai mole ha taha 'i he'Ene tala'ofa' ke hoko 'o mo'oni. Kaekehe 'oku 'ikai ko ha fakatau lavaki 'a e vahehongofulu' 'i he vaha'a 'o e fa'ahinga 'o e tangata' mo e 'Otua'. 'Oku 'ikai fekau'aki ia mo e foki ke ma'u ha me'a lahi ange. Ko e faka'osi' koi a 'a ha taha 'oku faitotonu ki he'ene vahehongofulu' ko e laumālie ta'esiokita ia. Ko e laumālie tatu pē te ne tokoni'i ke toe tātaki lahi mai e ngaahi tāpuaki' ke tapuaki'i mo e ni'ihi kehe' pea' ke fakamo'oni'i ki he tokotaha 'oku ne

Aniel Barbe is associate director of the Stewardship Ministries Department at the General Conference and editor of the *Dynamic Steward* magazine.

Ko'eku Tukupa

Ke faitotonu hono fakafoki 'oe vahe hongofulu kihe 'Eiki
(peseti 'e 10 pa'anga hu mai pe koe tupu)

'Aho hono 8

Me'a'ofa 'oku tali mo 'ikai ke tali

Fa'u 'e Marcos F. Bomfim

‘Oku lahi ‘a e ngaahi faka’ilonga ‘i he tohitapu’ ‘oku ne fakahā mai ‘oku fakamahu’inga’i mo fakafuofua’i ‘e he ‘Otua’ ‘etau ngaahi foaki’ mo e taimi ‘oku ‘ikai ke tau foaki ai’. Na’e nofo ‘a Sisu’ o hangatonu ki he fale tuku’anga koloa (Ma’ake 12:41) pea na’a’ ne fakamahu’inga’i ‘a e foaki ‘a e fefine masiva kuo mate hono ‘unoho (Ma’ake 12:43) ‘oku ne kei fakamanatu mai pē kiate kitautolu he ‘aho’ ni, ‘oku Ne kei vakai mai pē mo sivi’i ‘a e founga pe sīpinga ‘etau foaki’.

Ko e me’a mahu’inga ‘e taha fekau’aki mo e mo’oni ‘o e me’a’ofa ‘oku tau foaki’ ‘oku Ne tali pea’ Ne fakamahu’inga’i ia, lolotonga ia ‘oku ‘i ai e ni’ihi ‘oku ‘ikai ke nau tokanga’i ‘a e lahi ‘o ‘enau foaki’, ‘ikai ke nau tali ke nau foaki ka ‘oku nau fakalotomamahi kiate Ia. Ko e hā ha ngaahi founga ke tali ai ‘e he ‘Otua’ ‘etau me’a’ofa’?

1. Ko e taimi ‘oku foaki ai mei ha loto ‘oku angatonu ki he ‘Otua’. (Saame 40:6-8; 51:16, 17; ‘Isaia 1: 10-13; Hosea 6:6; Malakai 3: 2- 5; Matiu 9: 13; Ma’ake 12: 33)

Fakatatau kia Malakai vahe 3, ‘oku tali ‘e he ‘Otua’ ‘a e ngaahi me’a’ofa “oku mā’oni’oni” (veesi 3), ko kinautolu ia ‘oku nau fakangofua ‘a e ‘Otua ke Ne fakama’a, sivi’i kinautolu (veesi

2, 3) mei he ngaahi angahala hangē ko e fakalou’akau, tono, fuakava loi, kākā pe fakamālohi’i ‘a e totongi ‘o ia ‘oku ngāue, mo kinautolu ‘oku nau kākaa’i ‘a kinautolu tu’u laveangofua pe ko e kakai muli’ (veesi 5), ‘a ia ko e kongā si’i pē eni ‘oku fakalau atu. Pea ‘e toki “tali lelei ‘a e me’a’ofa feilaulau ko ia kia SIHOVA” (veesi 4).

‘Oku hā mahino mai, ‘oku ‘uluaki fakamahu’inga’i ‘a e toko taha foaki ki mu’a ia he’ene me’a’ofa’. Ko ha me’a’ofa lelei mo lahi ‘e ‘ikai ke tali kapau ko e toko taha foaki ‘oku ‘ikai angatonu ia ki he ‘Otua’. ‘Oku fiema’u ke tau foaki ‘aki “hotau loto” ki mu’a pea tau foaki ha “me’a’ofa fakapa’anga.”

‘Oku tau foaki ‘a e “me’a’ofa ‘aki hotau loto”’, ‘i he taimi ‘oku tau toutou fakangofua ai ‘a e laumālie mā’oni’oni ke ne sivi’i ‘etau ngaahi fakakaukau’ mo ‘etau manako’, fakahoa ki he lau ‘a e folofola’. ‘I he ‘etau vete ‘etau ngaahi angahala’ mo tui ko e pekia ‘a Sisu ‘oku fe’unga ke totongi ‘etau mo’ua’, ‘oku tau ma’u ‘a e ivi ke taufehi’a kiate kitautolu koe’uhi ko ‘etau angahala’ (‘Isikeli 36:31), pea ke tau ma’u ha loto fo’ou, ‘oku fonu ‘i he faka’amu ke fakahoko ‘a e finangalo ‘o e ‘Otua’ (‘Isikeli 36:26, 27)

2. Ko e taimi ‘oku foaki ai mei ha loto ‘oku angatonu ki he tangata. (Matiu 5:23, 24; Hepelu 13:16)

Ko kinautolu 'oku nau angatonu ki he 'Otua' te nau feinga ke lelei mo e fa'ahinga 'o e tangata'. Ko kinautolu 'oku nau ma'u 'a e laumalie fa'a fakakikihi pe 'ikai ke tokanga'i 'a e fa'ahinga ongo, totonu pe fiema'u 'o e ni'ihi kehe' 'oku fakaha mai ko 'enau tui fakalotu 'oku loi.

Ko hono 'uhinga eni, 'oku pehe 'e Sisu kapau te ke 'omai ho'o me'a'ofa' ki he siasi' (tuku'anga koloa 'a e 'Otua') pea "ke manatu'i 'oku 'ikai ke ke va lelei mo ho'o tokoua'" ta'ofi hono foaki ho'o me'a'ofa' "pea ke 'alu ki ho tokoua'. 'Uluaki fakalelei mo ia', pea ke toki foki 'o foaki ho'o me'a'ofa'" (Matiu 5:23, 24). 'Oku ou fai nai 'a e ngaahi me'a 'oku totonu ke u fakahoko ke u nofo melino mo e ni'ihi kehe? (Loma 12: 18) pea mo tokoni, kia kinautolu 'oku nofo takai 'iate au? Ka na'e 'ikai ke tau a'usia hono fakahaohaoa kiatautolu , ko 'etau ngaahi me'a'ofa' e 'ikai ke tali ia 'e he 'Otu.

3. Ko e taimi 'oku foaki ai ha toko taha 'oku talangofua.

(1 Samuela 15:22; Saame 40:6-8; 'Isaia 66: 2-4)

Na'e loto 'a Saula ke ne foaki ha ngaahi me'a'ofa ki he 'Otua', ka ko e founa pe ia ke 'ufi'ufi 'aki 'ene talangata'a ki he'Ene fekau'. 'I he 'ikai ke vete 'ene angahala', na'a ne kalofanga ki he ngaahi 'uhinga kehekehe ke fakafepaki ki he taumu'a 'a e 'Otua' (1 Samuela 15). 'Oku 'i ai e fa'ahinga 'e ni'ihi he ngaahi 'aho ni 'oku nau fai 'a e me'a tatau, 'oku nau ngae 'i he 'aho Sāpate', palomesi ke 'omai 'enau vahe ko ha "me'a'ofa fakalelei" koe'uhi'

ko 'enau fai 'a e me'a 'oku hala'. Kapau ko ha tangata mali 'oku 'i ai 'ene konga mo ha toe fefine, 'e tali nai 'e hono mali ha fo'i keke ne ta'o 'e he fefine ko ia ko ha fakalelei? Ko ia ai, ne pehe 'e Samuela kia Saula, "He 'oku fiemalie tatau pe 'a Sihova 'i he ngaahi feilaulau tutu, mo e ngaahi feilaulau 'i he fai talangofua ki he le'o 'o Sihova? Vakai, 'oku lelei lahi 'a e talangofua 'i he feilaulau, pea ko e fakafanongo 'i he ngako 'o e fanga sipi tangata'" (1 Samuela 15:22). 'E 'ikai ke tali 'e he 'Otua' ha me'a'ofa ko hono fetongi 'o e faitotonu ki he'Ene ngaahi fekau'.

4. Ko e taimi 'oku foaki ai 'a e toko taha lotu' ko e fekumi ki he ngaahi totongi fakalangi ka 'oku 'ikai ko e totongi fakaemamani.

'Oku 'i ai e fa'ahinga 'e ni'ihi 'oku nau 'omai ha ngaahi me'a'ofa lahi pe me'a'ofa mahu'inga lolotonga ia 'oku kouna'i kinautolu

'i ha lelei si'isi'i. Hangē ko eni', ko e fa'ahinga 'e ni'ihi 'oku nau fiema'u ke 'ilo'i kinautolu ko ha toko taha 'ofa pe tokoni, ni'ihi 'oku nau tokanga ki ha ngaahi lakanga 'i he fakataha'anga 'a e siasi'. Ko e 'uhinga' pē ko e ngaahi tu'unga fakaemamani mo e fiema'u ke 'ilo'i kinautolu 'e he tangata' (pe ko ha ngaahi totongi), 'oku 'ikai ke tali kinautolu ia 'e he 'Otua'. Ka neongo ia, 'i he taimi 'oku 'ikai ke u feinga ai ke hiki hake au fakafou 'i he foaki me'a'ofa, ta ko e me'a 'oku finangalo ki ai 'a Sisu', 'e hoko ia 'i he'eku mo'ui'. "Koe'uhi' ke lilo ho'o foaki, pea ko ho'o Tamai 'a ia 'oku 'afio'i 'i he lilo, 'e totongi fakaha 'e ia kiate koe'" (Matiu 6:4).

5. Ko e taimi 'oku fakafongia' mai ai 'e he me'a'ofa 'oku tau mo hoa tatau mo e pa'anga hu mai'.

(Teutalonome 16:17; Ma'ake 12:41-44; 1 Kolinito 16:1, 2)

Na'e pehe 'e Sisu ko ia 'oku ne foaki 'o si'isi'i hifo 'oku lahi ange ia 'iate ia 'oku ne foaki ha pa'anga 'oku lahi (Ma'ake 12: 41-44). Neongo 'a e si'isi'i 'e 'ilo ki he lēsoni Matemātika, ka ko Ia na'a' Ne fakatupu 'a e 'univesi' 'oku Ne fakaha mai ko 'ene

fakamahu'inga'i 'etau foaki' 'oku 'ikai ke makatu'unga ia 'i hono lahi' ka ko e konga 'oku foaki'. Ko e pēseti 'e ono 'o e pa'anga hu mai 'oku foaki 'e he masiva' 'oku tatau pē ia mo e pēseti 'e ono 'o e pa'anga hu mai ki he toko taha tu'umalie', neongo pē 'a e kehekehe hono lahi'.

'I hono fili ha founa ke ne talamai 'a e taimi mo e lahi 'o e me'a ke foaki', 'oku tau fakamo'oni ai 'oku 'ikai ke tau

'ave ke ma'u mei ai ha lelei. Ka, 'oku tau foaki ko e tali 'Ene foaki mai koe'uhi' ko Ia na'a Ne 'uluaki foaki mai'. 'Oku 'ikai ke Ne 'amanaki mai ke tau foaki ange ha me'a kapau 'oku 'ikai ke Ne foaki mai (2 Kolinito 8:11, 12)

Ka 'i he 'ikai taumu'a ke foaki ha pēseti pau 'o 'enau pa'anga hu mai' ko ha me'a'ofa (2 Kolinito 9:7), 'oku fa'a tuku pē 'e he kakai 'e ni'ihi 'o fakatatau ki honau ngaahi loto kākā (Selemai 17:9) ke ne fakapapau ki he taimi mo e founa 'o 'ene foaki'. 'I he lotu mo fakapapau'i 'a e konga ke foaki mei he lahi 'o e pa'anga hu mai ko ha me'a'ofa, 'oku nau tuku ki he 'Otua' ke ne pule ki he taimi mo e founa 'o e foaki'.

'Oku foaki 'a e konga pau mei he lahi 'o e koloa 'oku Ne 'omai, ko e tali ki he'Ene foaki mai'. 'I he'etau kau fakataha mo Ia 'i he'Ene ngae' ke fakahaofi ha laumalie, ko e lahi ange ia 'Ene

”Oku 'ikai ko e lahi 'o e me'a'ofa 'oku foaki' 'oku ne 'ai ke tali 'e he 'Otua 'etau foaki'; ka ko e taumu'a hotau loto', ko e laumalie 'o e loto-hounga mo e 'ofa 'oku ne fakahaa”.

-Ellen G. White, Fakataha'anga 'o e Tauhi, p.73

tapuaki'i kitautolu fakapa'anga', ko e lahi ange ia me'a'ofa te tau foaki kiate Ia'. Pea kapau te Ne fiema'u ke toe lahi ange 'a e pa'anga ke fakahū ki he'ene ngāue', te Ne foaki mai 'o lahi, he 'oku Ne 'ilo'i ko e kihi'i pa'anga 'oku ne foaki mai', ko e pēseti pau ai pē ia 'e toe foaki fakafoki kiate ia mo 'Ene pule'anga'.

6. Ko e taimi 'oku foaki ai fakatatau ki he'Ene tu'utu'uni'. (Senesi 4: 4, 5; Hepelu 11: 4)

'I he talanoa 'o Keini mo 'Ēpeli', 'oku ne fakahā mai 'a e 'ikai ke tali 'e he 'Otua' 'a e me'a'ofa 'oku 'ikai ke fai fakatatau ki he'Ene tu'utu'uni'. Ne fakapapau 'a Keini ke ne foaki 'i he'ene founga pe 'a'ana, pea "ne 'ikai ke faka'apa'apa'i 'e he 'Otua' 'ene me'a'ofa'" (Senesi 4: 5). Ne lelei'ia 'a Sihova 'i he muimui 'a 'Ēpeli ki he'Ene tu'utu'uni' "Pea na'e 'omi foki 'e 'Ēpeli, 'a e veloaki mo ia na'e ngako 'i he'ene fanga manu. Pea na'e lelei'ia 'a Sihova kia 'Ēpeli mo 'ene feilaulau" (Senesi 4: 4)

'E 'ikai ke fakangofua 'e he 'atā ke tau fekumi ki he ngaahi tu'utu'uni 'oku ma'u 'i he tohitapu' mo e Laumālie 'o e Palofesai' fekau'aki mo me'a'ofa 'oku tali'. Ka 'i he ngaahi me'a kuo tau talanoa ki ai', te tau tākaki pē ko e ngaahi me'a'ofa 'oku tau fa'a foaki' 'e 'omi ia ki he 'Otua' ko e 'uluaki fua, ko 'etau faka'apa'apa ki he 'Uluaki Tefito'i lao 'a e 'Otua' (Matiu 6:33).

Ko e me'a'ofa 'o e 'Uluaki-fua (pe 'Uluaki-foha) ne fa'a 'omai ki he 'Otua' he'Ene fānau' ke fakamanatu ko Ia na'a Ne foaki mo tauhi 'enau ngaahi mo'ui'. 'Oku tali pe kinautolu koe'uhi' ko Sisu, ko e Lami 'a e 'Otua' ne pekia ke huhu'i 'etau ngaahi angahala', mo fakaava ha faounga ke tali kitautolu 'e he'etau

Tamai'.

Ko e fa'ahinga me'a'ofa ko eni' "ko e 'uluaki faka'ilonga" ia, 'ikai ko ha ongo'i fiemālie, pe fiema'u tefito, pe ui, pe ko ha fakanonga ki he faifekau' pe ko e takilotu, pe ko e taumu'a ke foaki ki he falelotu' pe ko ha misiona ngāue. Ko e faka'ilonga ia 'o e ngāue mai 'a e 'Otua' ke ne toe fakalahi mai. 'Oku 'uhinga ia ke tau lotu ki he 'Otua', ko e tākaki ki he vahe hongofulu' (Malakai 3: 8–10), 'i he taimi pē 'oku 'i ai ha tākaki atu ki ho'o pa'anga hū mai'.

Fakamā'opo'opo

Ki mu'a he'etau hū mo lotu ke foaki ha me'a'ofa', tau fakaafe'i 'a e 'Otua' ke Ne sivi'i hotau loto' ke Ne vakai pe 'oku kei 'i ai ha angahala 'oku te'eki ai ke tau vete te ne ta'ofi ai hono tali 'etau me'a'ofa'. Tau 'uluaki fakamahu'inga'i 'etau vā mo e 'Otua' mo e ni'ihi kehe', ko e me'a ia te ne faka'ai'ai kitautolu ke tau foaki ma'u pē mo e founga totonu ki he'etau foaki'. 'Oku tau foaki nai e lelei taha?' 'Oku ne fakahā 'a e loto-hounga mo e tukupā kiate Ia?

Tau ngāue 'aonga 'aki 'etau lotu mo foaki ha me'a'ofa ke tau toe ofi ange ai kiate Ia ne 'ikai ngata pē he'Ene huhu'i 'etau angahala' ka ko hotau Tokoni ofi!

Marcos F. Bomfim is the director for the Stewardship Ministries Department of the General Conference and editor of the *GodFirst* newsletter.

iPromise Cards

KO E 'OTUA KE MU'OMU'A

KO E TALA'OFA:

- **FAKAMAHAHE'I** 'a e ngaahi fuofua momeniti 'o e 'aho kotoapē, ke feohi ai mo e 'Otua.
- Fakelelei'i e ngaahi **VĀ FETAUHI'AKI**, 'aki 'a e **'OFA**, **FA'A FAKAMOLEMOLE** mo e **FEFAKALELEI'AKI**.
- **FOKOTU'U** ha fo'i 'ULUNGAANGA FAKATUPU MO'UI LELEI fo'ou 'e taha, ke tokoni kiate koe, ke ke to e onгона lelei ange ai, 'a e le'o 'o e 'Otua.
- Kolea 'a e **LAUMĀLIE MA'ON'ONI**, ke' Ne **TATAKI** koe kiate kinautolu 'oku' ke feohi faka'aho mo kinautolu, pea mo nau mateuteu foki ke fanongo ki ha'o vahevahe ange 'a ia, kuo fai 'e he 'Otua ma'au pea mo 'Ene **ME'A'OFA'AKI** 'a e **KELESI** ma'a kinautolu foki.
- **TEUTEU** atu, pea ke **FIEFIA** ma'u pe 'i he 'aho **SAPATE**.
- Faitotonu 'i hono **FAKAFOKI** 'a e **VAHE HONGOFULU** pe 10% 'a e 'Otua 'i ho'o pa'anga pe koloa hu mai kotoapē kuo ne **FUOFUA** foaki atu ma'au.
- **TALA'OFA** foki, ke foaki ha peseti pau 'o ho'o pa'anga hū mai, ko ho'o me'a'ofa tukupau ia.

'I HE TOKONI 'A E 'OTUA: _____ 'AHO: _____

TONGAN TRANSLATION (FOR ADULTS)

POTUNGAUE TAUHI

God First SPD Promise Card Adult Tongan

PRIMERO DIOS

MI PACTO:

- **SEPARAR** los primeros momentos de cada día para la comunión con el Señor mediante la **ORACIÓN**, el **ESTUDIO** de la Biblia, del Espíritu de Profecía y de la Lección de la Escuela Sabática, y a través del **CULTO FAMILIAR**.
- **MEJORAR** mis **RELACIONES**: creciendo en fidelidad, perdón y amor por principio
- **FORMAR** un nuevo **HÁBITO SALUDABLE**, para servir de mejor manera al Señor a través de mi cuerpo y mente: _____
- Ofrecer un día (o una noche) cada semana para **TRABAJAR** para Dios, compartiendo las buenas nuevas a otros a través de Estudios Bíblicos, Grupos Pequeños, etc. ("Mi talento, mi ministerio").
- **GUARDAR EL SÁBADO**, preparándome debidamente para el en el viernes, respetando sus límites y manteniendo pensamientos y actividades apropiados.
- **DEVOLVER FIELMENTE EL DIEZMO** al Señor (10% de mis ingresos).
- **DEDICAR** un porcentaje regular de mis ingresos (____%) como una ofrenda al Señor (pacto).

DIOS MEDIANTE: _____ FECHA: _____

SPANISH TRANSLATION (FOR ADULTS)

MAYORDOMÍA CRISTIANA

God First SPD Promise Card Adult Spanish

GOD FASTAEM

MI PROMIS:

- fo **STATIM FASTAEM** lo evri dei taem for tok wetem God lo **PREA**, stadim buka tabu, spirit blo profesi en sabat skul lesan insait **LOTU BLO FAMILI**.
- fo **IMPRUVIM RILESONSIP** blo mi fo mi kamap feifful, fогiving, en lav lo trufala wei.
- fo **STATIM WANFALA** niu Helti wei, for sevim **GOD** gudfala lo tingting blo mi.
- fo **OFARIM** wan dei (o iving) evri wik lo **WOK** for **GOD** fo spredim Gud Nius lo narafala, fo stadim **BUKA TABU**, statim smol grup en samfala wei moa (TMI).
- fo **KIPIM GUD SABAT**, redi for hem lo Fraede, en kipim olketa taem blo hem lo stefala wei en wanem foduim.
- fo **FEITFUL RITENIM TAERI** (10%) long wanem mi risivim.
- fo **DEDIKETIM** olowe pasenteg (____%) long seleni mi tekem osem fri wil OFARING fo GOD.

HELPI MI GOD: _____ DET: _____

SOLOMON ISLANDS TRANSLATION (FOR ADULTS)

STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Adult Solomon Islands

FAAMUAMUA LE ATUA

OU TE TAUTINO ATU:

- **TUUESEINA FAAPITOA** taimi amata i aso uma ma te mafuta ai ma le Atua.
- Faaleleia atili le **MAFUTAGA** e ala i le **ALOFA**, **FAAMAGALO** ma le **LELEIGA**.
- **FAUSIAINA** se masaniga **FAALESOIFUA MALOLOINA** ina ia manino atili le faalogo i le siufofoga o le Atua.
- Valaaulia le **AGAGA PAIA** e **TAITAIINA** oe i aso uma, ia i latou o tatala la latou faalogo i mea ua faia e le Atua mo oe, ma le **MEAAOFA** a le Atua o le **ALOFA TUNOA** mo i latou.
- **TAPENAPENA** ma **OLIOLI** i le **SAPATI**.
- Faamaoni i le **TOE FAAFOI** o le **SEFULUAI** a le Atua e 10%, i soo se tamaoiga ou te maua na ia **MUAI** tuuina atu ia te oe.
- Ou te **TAUTINO ATU** se pasene e (____%) o le tamaoiga e te maua e fai ma au taulaga.

I LE FESOASOANI MAI O LE ATUA: _____ ASO: _____

SAMOAN TRANSLATION (FOR ADULTS)

STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Adult Samoan

Download and print your iPromise Commitment card now.
 Share the card before and during the Stewardship Week of Revival.
<https://stewardship.adventistchurch.com/i-promise-commitment-cards/>

PRIMEIRO DEUS

MEU PACTO:

- **SEPARAR** os primeiros momentos de cada dia para comunhão com o Senhor através da **ORAÇÃO**, do estudo da Bíblia, do Espírito de Profecia e da Lição da Escola Sabatina, e através do **CULTO FAMILIAR**.
- **MELHORAR** meus **RELACIONAMENTOS**: crescendo em fidelidade, perdão e amor por princípio.
- **ESTABELECE** um novo **HÁBITO SAUDÁVEL**, para melhor servir ao Senhor com minha mente: _____
- **OFERECER** um dia (ou noite) cada semana para **TRABALHAR** para Deus, espalhando as boas novas a outros através de Estudos Bíblicos, Pequenos Grupos, etc. ("Meu Talento, Meu Ministério").
- **GUARDAR** o **SÁBADO**, preparando-me devidamente para ele na sexta-feira, respeitando seus limites e mantendo pensamentos e atividades apropriados.
- **DEVOLVER FIELMENTE** o **DÍZIMO** ao Senhor (10% da minha renda).
- **DEDICAR** uma porcentagem regular de minha renda (____%) como oferta ao Senhor (Pacto).

COM A AJUDA DE DEUS: _____ DATA: _____

PORTUGUESE TRANSLATION (FOR ADULTS)

God First SPD Promise Card Adult Portuguese

DIEU EN PREMIER

JE M'ENGAGE:

- De **METTRE A PART** les premiers moments de chaque jour pour communier avec le Seigneur à travers la **PRIÈRE**, **L'ÉTUDE** de la Bible, l'Esprit de Prophétie et la leçon de l'école du Sabbat, et lors du **CULTE DE FAMILLE**.
- **D'AMÉLIORER** mes **RELATIONS**: en croissant en fidélité, pardon et en aimant par principe.
- **D'ÉTABLIR** une nouvelle **HABITUDE SAINNE**, de servir mieux le Seigneur avec mon esprit: _____
- **D'OFFRIR** un jour (ou une soirée) chaque semaine pour **TRAVAILLER** pour Dieu, en partageant la bonne nouvelle aux autres à travers des Études de la Bible, des petits groupes, etc. (ITM).
- **D'OBSERVER** le **SABBAT**, en m'y préparant comme il le convient le vendredi, respectant ses limites, avec des pensées et activités appropriées.
- De **RENDRE FIDÈLEMENT** la **DIME** du Seigneur (10% de mes revenus).
- De **CONSACRER** un pourcentage régulier (____%) de mes revenus comme une **OFFRANDE VOLONTAIRE** au Seigneur.

AVEC L'AIDE DE DIEU: _____ DATE: _____

FRENCH TRANSLATION (FOR ADULTS)

God First SPD Promise Card Adult French

GOD FIRST

MI POMIS OLSEM:

- Taim mi kirap long moning olgeta dei, em bai mi lotu long God insait long **PREA** na **BAIBEL** stadi.
- Strongim pasin bilong prenim ol pipol wantaim pasin bilong **LAIKIM**, **LUSIM RONG** bilong narapela na **TOK SORI**.
- Statim wanpela **NIUPLA** gutpla **PASIN** bai ken halivim mi long harim singaut bilong God kliia long laip bilong mi.
- Bai mi askim **HOLI SPIRIT** long skulim mi wantaim ol narapela long winim ol pipol i kam long Jisas.
- Bai mi **REDI** gut na mekim **SABAT** em i wanpela dei bilong **AMAMAS** na **LOTU** long God.
- Bai mi **FEITFUL** long givim **TENTEN** i go bek long God bikos, em i bilong **GOD PAPA** yet.
- Bai mi tok **PROMIS** long putim wanpela moni o ol samting mak bilong em olsem moni bai mi giving olsem **OFERING**.

GOD HALIVIM MI: _____ DEIT: _____

PAPUA NEW GUINEA TOK PISIN TRANSLATION (FOR ADULTS)

God First SPD Promise Card Adult Papua New Guinea

GOD FIRST

I PROMISE:

- to **SET APART** the first moments of each day to spend time with God.
- to improve **RELATIONSHIPS** through **LOVE**, **FORGIVENESS** and **RECONCILIATION**.
- to **ESTABLISH** one new **HEALTHY HABIT** in order to hear God's voice more clearly.
- to ask the **HOLI SPIRIT** to **GUIDE** me to those in my daily life who are open to hearing what God has done for us and God's **GIFT** of **GRACE** for them.
- to **PREPARE** for and **ENJOY** the **SABBATH**.
- to faithfully **RETURN** God's **TITHES** which is 10% of whatever income He **FIRST** gives to me.
- **PROMISE** a percentage (____%) of my income as regular offering.

WITH GOD'S HELP: _____ DATE: _____

PAPUA NEW GUINEA ENGLISH TRANSLATION (FOR ADULTS)

God First SPD Promise Card Adult Papua New Guinea English

Download and print your iPromise Commitment card now.
Share the card before and during the Stewardship Week of Revival.
<https://stewardship.adventistchurch.com/i-promise-commitment-cards/>

NA KALOU ME LIU

NOQU YALAYALA:

- **VAKATIKITIKITAKA** nai matai ni vica na miniti ena veisiga mo wasea vata kei na Kalou.
- Vakavinakataka na **VEIWEKANI** ena bula ni **LOLOMA, VEIVOSOTI**, kei na **VEIVAKADUAVATATAKI**.
- **VAKAYAVUTAKA** e dua nai **VAKARAU** ni **BULA** e **VINAKA** mo rawa ni o rogoca vinaka kina na domo ni Kalou.
- Kerea na **YALO TABU** me **TUBERI** iko ena veisiga vei ira era tu vakarau mera rogoca na veika sa cakava na Kalou vei iko, kei na nona i **SOLISOLI ni LOLOMA SAVU** na Kalou vei ira.
- **VAKAVAKARAU** vinaka ka **MARAUTAKA** na **SIGA NI VAKACECEGU**.
- Yalodina ena **VAKASUKAI** ni nona i **KATINI** na Kalou e 10% mai na ka kece o rawata ka soli **TAUMADA** vei iko.
- **YALATAKA** e vica na pasede (___%) mai na ka o rawata me nomu i solisoli tudei.

ENA NONA VEIVUKE NA KALOU: _____ TIKI NI SIGA: _____

FUJIAN TRANSLATION (FOR ADULTS)

STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Adult Fijian

PARMESHWAAR PAHALE

MERA VAADHA:

- Har din ke shuruat mein pahala Samay main **ALAG THERAUNGA** Ishwar ke saath.
- Apne **RISHTON** ko sudharunga **PREM, MAAFI**, aur **SULAH** ke duwara.
- Ek nayi **SWASTHMAYE** aadat **STHAAPIT KARO** taaki Prabhu ka awaaz achi tarah se sunaayi de.
- **PAVITRA ATMA** ki maang karo margdarshan ke liye ki aap apne dainik jivan un logon ko bata sako jo sunne ke liye taiyaar hai, ki prabhu tere liye kya kiya aur parmeshwar ke **ANUGRAH KA UPHAAR** unke liye hai.
- **VISHRAAM DIN** ki **TAYAARI** kare aur uska **ANNAND** LE.
- Pure imaandaari se pahale **LAUTAAUNGA**, prabhu ke **DUSWA HISSA** apne andani mei se.
- **VAADHA** hai ki apne kamai se ek pratishath (___%) hissa chanda ki roop mein dunga.

PARMESHWAR KE MADATH SE _____ TARIO _____

FUJIAN HINDI TRANSLATION (FOR ADULTS)

STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Adult Fijian Hindi

परमेश्वर पहले

मैं वादा (प्रतिज्ञा) करता हूँ:

- कि हर दिन के शुरूआत में एक **पहला समय** होगा ईश्वर से **प्रार्थना** के दृग बात करेंगे, धर्मशास्त्र पढ़ेंगे, आत्मा की भविष्यवाणी का पुस्तक पढ़ेंगे और सन्त स्कूल पाठ पढ़ेंगे और परिवार के साथ ईश्वर की स्तुति में भाग लेंगे।
- कि अपने रिश्तों को **सुधारेंगा**: विद्वान में आगे बढ़ेंगे, क्षमाशील होंगे और सच्चाई से प्यार करेंगे।
- कि एक नई **स्वास्थ्य** आदत **स्थापित** करूँगा ताकि मेरे मन से यहोवा की बेहतर सेवा करूं।
- कि हर म्नाह में एक दिन या एक शाम, परमेश्वर के काम करूँ, उसका सुसमाचार लोगों तक पहुँचा सकूँ इस माध्यम से, बाइबिल के वचन को सिखाना, छोटे दल में या और किसी तरह से - (हर लोग मिल कर - TMI)
- कि सन्त का **पालन** करूँगा, शुक्रवार के दिन उसकी तैयारी करूँगा, उसकी सीमा में रहे, सही विचारों और सही कार्य को ध्यान में रखते हुए।
- कि पूरे **ईमानदारी** से प्रभु का **दशमांश लौटाऊँगा** (मेरे आमदनी का 10%)
- कि प्रभु को **समर्पित** (पूरे मन से) अपने आमदनी से हमेशा एक नियमित प्रतिशत (.... %) जो स्वतंत्र इच्छा का अपनी भेंट होगा।

परमेश्वर के मदद से: _____ तारीख: _____

FUJIAN HINDI TRANSLATION (FOR ADULTS)

भण्डारीन की सेवकाई नाँटन इण्डिया यूनिनयन

God First SPD Promise Card Adult Fijian Hindi Devanagari

GOD FIRST

I PROMISE:

- to **SET APART** the first moments of each day to spend time with God.
- to improve **RELATIONSHIPS** through **LOVE, FORGIVENESS** and **RECONCILIATION**.
- to **ESTABLISH** one new **HEALTHY HABIT** in order to hear God's voice more clearly.
- to ask the **HOLY SPIRIT** to **GUIDE** me to those in my daily life who are open to hearing what God has done for us and God's **GIFT** of **GRACE** for them.
- to **PREPARE** for and **ENJOY** the **SABBATH**.
- to faithfully **RETURN** God's **TITHE** which is 10% of whatever income He **FIRST** gives to me.
- **PROMISE** a percentage (___%) of my income as regular offering.

WITH GOD'S HELP: _____ DATE: _____

ENGLISH TRANSLATION (FOR ADULTS)

STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Adult English

Download and print your iPromise Commitment card now.
Share the card before and during the Stewardship Week of Revival.
<https://stewardship.adventistchurch.com/i-promise-commitment-cards/>

GOD FESTAEM

MI PROMES:

- Blong mi **SETEM ASAED** evri fes momen long evri dei blong mi toktok wetem Master Jisas Kraest tru long **PREA**, Bibol **STADI**, Spirit blong Profesi, Sabat Skul Lesen mo long **FAMILI WOSIP**.
- Blong **IMPRUVIM RILESENSIP** blong me: gro long feiffulness, fokifnes mo soem lav blong God olsem wan prinsipol o fasin blong laef blong me oltaem.
- Blong **STATEM** wan nui **HELTI HABIT**, blong sevem God beta wetem hat mo maen blong mi: _____
- Blong **KIVIM** wan dei (o evening) long evri wik blong **WOK** blong God, serem gud nius blong hem tru long Baebol Stadis, ol smol smol grup mo ol narafala wei (TMI).
- Blong **KIPIM SABAT**, prepea gud long Fraedei, save mo kipim gud wanem blong mekem or no mekem, kipim raetfala tingting mo ol sabat aktifiti oltaem.
- Blong mi **FEITFUL** blong **KIVIM I KO BAK** long God **TAEIT** blong hem (10% long inkam blong me).
- Blong mi **DEDIKETEM** wan rekula pesent (____%) blong inkam blong me olsem wan fri will **OFFERING** ko bak long God.

WETEM HELP BLONG GOD: _____ DATE: _____

BISLAMA TRANSLATION (FOR ADULTS)

 STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Adult Bislama

FAAMUAMUA LE ATUA

OU TE TAUTINO ATU:

- **FAALU SE TAIMI** e talanoa ai ia lesu pe a ou ala i faeo uma.
- Valaau ia lesu e fesoasoani mai ia te au ia ou **FAAMAGALO** ma **ALOFI** i isi ona e mafai ona avea o se mea faigata.
- Filifili se **MASANIGA FAALESOIFUA MALOLOINA** ina ia mafai ona ou faalogo i le siufofoga o le Atua.
- **TAU** atu i au uo uma ma aiga lesu.
- Faafaua ese lava le **SAPATI** e ala i lau tapenaga.
- Faamaoni e toe fafoi le sefulua'i a le Atua e (10%) i soo se tamaoaiga ou te maua na ia **MUAI** fuuina mai ia te au.
- Ou te **TAUTINO ATU** se pasene e (____%) o le tamaoaiga ou te maua e fai ma a'u faulaga i aso uma.

I LE FESOASOANI MAI O LE ATUA: _____ ASO: _____

SAMOAN TRANSLATION (FOR KIDS)

 STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Kids Samoan

PARMESHWAAR PAHALE

MERA VAADA:

- Roz subha jab main jagu sab se pahale Yeshu se bafe karoon aur unke saath **SAMAY BITAON**.
- Yeshu se maang karoon ki mujhe madad kare, main **CHAMA** kar saku aur ek doosare se **PREM** karoon kyunki ye kathin hote hai.
- **SVAASTHAMAY AADATON** ko chunoon taaki main Ishwaar ke aavaaj sun sakoon!
- Har ek dost aur parivaar ko Yeshu ke Vishay mein **BATAON**.
- Hamesha taiyaar rahoon **VISHRAAMADIN** ko aur Khaas banaane ke liye.
- Jo kuch aamadaneer Prabhu mujhe **PAHALE** deta hai, main eemaanadaaree se **DASAVAN HISSA** use **LAUTAUN**, jo 10% hai.
- **YEH VAADA** hai, mere aamadaneer ka Pratishat(____%), hamesha ka bhent hoga!

PRABHU KE MAADUTH SAATH _____ TAAREEKH _____

FUJIAN HINDI TRANSLATION (FOR KIDS)

 STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Kids Fijian Hindi

परमेश्वर पहले

मैं वादा (प्रतिज्ञा) करता हूँ:

- कि गेज सुबह जब मैं जागूँ तो सब से पहले यीशु से बात करने में समय बितार्।
- कि यीशु से माँग करूँ की मुझे मदद करे, मैं छमा कर सकूँ और एक दूसरे प्यार करूँ क्योंकि ये वास्तव में कठिन हो सकता है।
- कि स्वास्थ्य आदतों को चूँ तर्क मैं ईश्वर के आवाज सुन सकूँ।
- कि सभी दोस्तों और परिवार को यीशु के बारे में बताएँ।
- कि हमेशा तैयार होकर सब्त को और भी खास बनाएँ।
- कि जो कुछ आमदनी ईश्वर मुझे पहले देता है, मैं ईमानदारी से प्रभु का दशमांश लौटाएँ, जो 10% है।
- कि ये वादा है, मेरे आमदनी का (%) प्रतिशत, हमेशा का भेंट होगा।

परमेश्वर के मदद से: _____ तारीख: _____

FUJIAN HINDI TRANSLATION (FOR KIDS)

 भण्डारी की सेवकाई नॉर्टन इण्डिया यूनिशन

God First SPD Promise Card Kids Fijian Hindi Devanagari

Download and print your iPromise Commitment card now.
 Share the card before and during the Stewardship Week of Revival.
<https://stewardship.adventistchurch.com/i-promise-commitment-cards/>

GOD FIRST

I PROMISE:

 to **MEET GOD** in **PRAYER** and **READ** His **WORD** first thing, when I come out of my bed every morning.

 to invite Jesus to help me **FORGIVE** and **LOVE** others because without Him I cannot. It is really hard.

 to choose **HEALTHY HABITS** so I can listen to God's voice clearly.

 I will **TELL** all my friends and family about Jesus.

 I want to make **SABBATH** extra special by preparing well and getting ready.

 to faithfully **RETURN** God's **TITHE** which is **10%** of whatever income He **FIRST** gives to me.

 I **PROMISE** a percentage (____%) of my income as a regular offering.

WITH GOD'S HELP: _____ DATE: _____

PAPUA NEW GUINEA ENGLISH TRANSLATION (FOR KIDS)

 STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Kids Papua New Guinea English

KO E 'OTUA KE MU'OMU'A

KO E TALA'OFA:

 FAKAMOLEKI HA TAIMI ke talanoa kia Sisu 'i ho'o fuofua 'ā hake 'i he 'aho kotoapē.

 Kole ki he 'Otua ke tokoni'i au keu **FAKAMOLEMOLE'I** mo 'OFA ki he ni'ihi kehe koe'uhi pē he 'oku ngali faingata'a.

 Fili ha **TO'ONGA MO'UI LELEI** keu lava 'o fanongo ki he le'o 'o e 'Otua.

 TALA ki he ngaahi maheni mo e fāmili fekau'aki mo Sisu.

 Ngaohi e **SAPATE** ke to e mahulu ange 'ene mavahe 'aki ha'o teuteu ki ai.

 Faitotonu 'i he **FAKAFOKI** 'a e **VAHE HONGOFULU** ki he 'Otua 'a ia ko e 10% 'i he koloa mo e pa'anga hū mai 'oku ke ma'u mei he me'a kuo ne foaki mai kiafe koe.

 TALA'OFA ha peseti (____%) 'o e pa'anga 'oku ke ma'u ko ho'o me'a'ofa fu'upau.

'I HE TOKONI 'A E 'OTUA: _____ 'AHO: _____

TONGAN TRANSLATION (FOR KIDS)

 STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Kids Tongan

DIEU EN PREMIER

JE PROMETS:

 de **PASSER DU TEMPS** pour parler à Jésus a mon réveil chaque jours.

 de demander à Jésus de m'aider à **PARDONNER** et à **AIMER** mon prochain, car cela peut-être très difficile.

 de choisir des **HABITUDES SAINES** pour pouvoir écouter clairement la voix de Dieu.

 de **PARLER** de Jésus à tous mes amis et ma famille.

 de faire du **SABBAT** un jour très spécial en me préparant comme il le convient.

 de **RENDRE** fidèlement la **DÎME** de Dieu, qui représente 10 % de tout revenu qu'il me donne en **PREMIER**.

 de **CONSACRER** un pourcentage (____%) de mes revenus comme une offrande régulière au Seigneur.

AVEC L'AIDE DE DIEU : _____ DATE : _____

FRENCH TRANSLATION (FOR KIDS)

 GESTION CHRÉTIENNE DE LA VIE

God First SPD Promise Card Kids French

NA KALOU ME LIU

NOQU YALAYALA:

 SOLIA NA GAUNA ni veitalanoa kei Jisu me matai ni ka niu yadra mai ena veisiga.

 Kerei Jisu me vukei au meu **VOSOTI** ira ka **LOMANI** ira na tani baleta e sega ni dau rawarawa.

 Digitaka nai **VAKARAU** ni **BULA** e **VINAKA** meu rawa ni rogoca vinaka kina na domo ni Kalou.

 WASEI Jisu vei ira na noqu icaba kei na noqu mafavuvale.

 Okata na **SIGA NI VAKACECEGU** me uasivi dua dua meu vakarautaki au kina vakavinaka.

 Yalo dina meu **VAKASUKA** nona i **KATINI** na Kalou e 10% mai na ka kece au rawata ka solia **TAUMADA** vei au.

 YALATAKA e vica na pasede (____%) mai na ka au rawata me noqu i solisoli tudei.

ENA NONA VEIVUKE NA KALOU: _____ TIKI NI SIGA: _____

FIJIAN TRANSLATION (FOR KIDS)

 STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Kids Fijian

Download and print your iPromise Commitment card now.
 Share the card before and during the Stewardship Week of Revival.
<https://stewardship.adventistchurch.com/i-promise-commitment-cards/>

GOD FIRST I PROMISE:

 To **YARN** with Jesus every day.
 To show **FORGIVENESS** and **LOVE** like Jesus did for me.
 To make **HEALTHY** choices so I can live for Jesus.
 To **SHARE** stories about Jesus with my family, friends and community.
 To make **SABBATH** a special day.
 To be faithful in giving my **TITHES** and **OFFERINGS**.
 To **SHOW GOD'S LOVE** by serving and helping others.

WITH GOD'S HELP: _____ DATE: _____

ATSIM VERSION (FOR KIDS)

 STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Kids ATSIM

GOD FIRST I PROMISE:

 to **SPEND TIME** talking to Jesus when I first wake up every day.
 to ask Jesus to help me **FORGIVE** and **LOVE** others because it can be really hard.
 to choose **HEALTHY HABITS** so I can listen to God's voice.
 to **TELL** all my friends and family about Jesus.
 to make **SABBATH** extra special by getting ready.
 to faithfully **RETURN** God's **TITHE** which is 10% of whatever income He **FIRST** gives me.
 PROMISE a percentage (___ %) of my income as regular offering.

WITH GOD'S HELP: _____ DATE: _____

ENGLISH TRANSLATION (FOR KIDS)

 STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Kids English

GOD FESTAEM MI PROMES:

 SPENDEM TAEM blo toktok wefem Jisas taem mi kerap everi dei.
 Askem Jisas blo helpem me blo **FOGIVIM** mo **LAVEM** olgeta from I had tumas.
 Jusum ol **GUDFALA FASIN** blo mi save lisen lo vois blo Papa God.
 TALEM lo ol frens mo family abaot Jisas.
 Mekem **SABBATH** priperesen hemi extra spesel.
 Bae mi **RITENEM TITHE** we hemi 10% **LONG** wanem inkam we Papa God i givim long mi.
 Mi **PROMES** se bae mi givim (___ %) blo inkam blo mi olsem offering.

WETEM HELP BLO PAPA GOD: _____ DATE: _____

BISLAMA TRANSLATION (FOR KIDS)

 STEWARDSHIP MINISTRIES

God First SPD Promise Card Kids Bislama

ALL RESOURCES HERE

GRATEFUL LIVING

God invites us to live gratefully by being faithful stewards of His blessings and enjoying all He gives us. It's a beautiful, whole-of-life existence.

THE 8 PILLARS OF GRATEFUL LIVING

- **Time:** dedicating time every day to God & His mission
- **Talents:** using my God-given abilities to serve Him
- **Testimony:** sharing what God is doing in my life
- **Temple:** caring for my mind & body for God's service
- **Treasure:** faithfulness with God's tithe, offerings & assets
- **Territory:** caring for my home, land & the environment
- **Tribes:** caring for my personal, church & global family
- **Truth:** faithfully protecting & sharing God's Word

"Whatever you do, do it all for the glory of God." 1 Corinthians 10:31

You're invited to a Christ-centred, rewarding and abundant life!

To run a Grateful Living series, simply download the PowerPoints, children's songs, videos and more at <https://stewardship.adventistchurch.com/grateful-living>

 STEWARDSHIP MINISTRIES

Seventh-day Adventist Church *South Pacific*

God First SPD Grateful Living English

